

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Meleșcanu

Serie nouă, nr. 329-330 / februarie 2017

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Ucraina și-a proclamat independența la 24 august 1991. România a fost printre primele țări care au recunoscut Ucraina ca stat independent.

La 1 februarie a.c., s-au împlinit 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Ucraina, timp în care legăturile bilaterale dintre cele două țări au înregistrat un curs ascendent. Considerăm, astfel, necesar un scurt

și Cernăuți; 2002, Kiev și Odesa; 2003, Cernăuți - semnarea Tratatului privind regimul frontierei de stat; 2005, Kiev; 2006, Kiev și Cernăuți - semnarea Protocolului privind constituirea Comisiei Mixte Prezidențiale Româno-Ucrainene; 2008, Kiev); b) ale Președintelui Ucrainei în România (1997, Constanța - semnarea Tratatului cu privire la relațiile de bună vecinătate și coo-

asemenea, prezența comunității ucrainene în România și a celei românești în Ucraina.

La 21 aprilie 2016, președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, a efectuat o vizită oficială în România, fiind primit de șeful statului român, Klaus Iohannis, premierul Dacian Cioloș, președintele Senatului, Călin Popescu-Tăriceanu, președintele Camerei Deputaților, Valeriu Zgo-

Un sfert de veac de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Ucraina

„remember“ al celor mai importante momente din istoria relațiilor diplomatice româno-ucrainene.

Stabilirea relațiilor diplomatice a fost urmată imediat de înființarea primei ambasade române la Kiev, în locul Consulatului General care a funcționat în capitala ucraineană din 1971. Un an mai târziu, în 1993, a luat ființă Ambasada Ucrainei în România.

În aprilie 1995, a fost deschis și Consulatul General al României la Odesa. Cel de-al doilea Consulat General al României în Ucraina a fost inaugurat în mai 1999, la Cernăuți, iar cel de-al treilea, în mai 2016, la Sotolvyno, regiunea Transcarpatia. Consulatul General al Ucrainei la Suceava, înființat în anul 2002, a fost închis, din cauza lipsei de fonduri, la 15 noiembrie 2014.

Din anul 2007, în cadrul Ambasadei Ucrainei la București, funcționează un Centru Cultural Informațional al Ucrainei. Acest Centru a venit în întâmpinarea aspirațiilor și inițiativelor membrilor comunității ucrainene din România, contribuind, totodată, la o mai bună cunoaștere în țara noastră a identității, istoriei și culturii poporului ucrainean.

Relațiile bilaterale ale României cu Ucraina au evoluat progresiv și au un fundament juridic solid în Tratatul cu privire la relațiile de bună vecinătate și cooperare între România și Ucraina, încheiat la 2 iunie 1997, și în Tratatul între România și Ucraina privind regimul frontierei de stat, semnat la 17 iunie 2003. În general, cadrul juridic bilateral, în continuă extindere, asigură premise bune pentru armonizarea intereselor celor două țări și evoluția dinamică a relațiilor reciproce.

Au avut loc vizite la nivel înalt: a) ale Președintelui României în Ucraina (1999, Kiev

perare; 2005, București; 2007, Sighetu Marmației).

După șapte ani de stagnare a relațiilor bilaterale, la 17 martie 2015, președintele României, Klaus Iohannis, a efectuat o vizită oficială în Ucraina la invitația președintelui Ucrainei, Petro

nea și de patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Daniel. A fost o vizită cu rezultate care vor influența în continuare pozitiv dezvoltarea relațiilor bilaterale. Cei doi președinți au semnat, cu acest prilej, un protocol de relansare a Comisiei mixte prezidențiale, două acorduri bilaterale privind

transporturile militare și patrularea în comun la frontiera de stat româno-ucraineană, dezvoltarea unor proiecte transfrontaliere și regionale de cooperare în diverse domenii - economic, turistic, mediu, construcție de infrastructură. A fost punctat și faptul că se dorește intensificarea cooperării dintre cele două țări atât în domeniul cultural, cât și în cel educațional.

Din punct de vedere economic, în România erau înregistrate, la nivelul anului 2016, peste 600 de societăți mixte româno-ucrainene, iar volumul schimburilor comerciale a atins un miliard de dolari SUA (conform siteului MAE al Ucrainei).

Ministerele Afacerilor Externe ale României și Ucrainei au salutat celebrarea, la 1 februarie, a 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Ucraina, cu acest prilej având loc un schimb de scrisori de felicitare între șeful diplomației de la București, Teodor Meleșcanu, și omologul său ucrainean, Pavlo Klimkin. În scrisoarea sa, „ministrul Meleșcanu a subliniat importanța dialogului în consolidarea relațiilor bilaterale și a evidențiat disponibilitatea României de a aprofunda cooperarea cu Ucraina în cadrul formatelor existente“, informează un comunicat al MAE, transmis de AGERPRES.

Comunitatea ucrainenilor din România este un factor de coeziune în relațiile româno-ucrainene.

Ion ROBCIUC

Poroșenko, pe care Administrația Prezidențială a Ucrainei a calificat-o ca „o nouă etapă în relațiile ucraineano-române“. Vizita a însemnat o evoluție spectaculoasă a relațiilor dintre România și Ucraina pentru care țara noastră a făcut pași semnificativi: a condamnat fără echivoc anexarea Crimeei de către Rusia, precum și sprijinul dat de Moscova separatiștilor proruși care luptă în estul Ucrainei; a fost prima țară din UE care a ratificat Acordul de Asociere Uniunea Europeană - Ucraina; a fost unul dintre statele care au pledat constant pentru sancțiuni mai dure la adresa Rusiei; a semnat Acordul de mic trafic la frontieră în octombrie 2014 ș.a. Aceste inițiative politice și diplomatice au câștigat mulți prieteni în Ucraina. Ca urmare, s-a înregistrat o dezvoltare excelentă a relațiilor româno-ucrainene pe toate planurile, la aceasta contribuind de

Agenda deputatului și președintelui UUR

În Parlament

Deputatul UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, a participat activ în Comisia de Cultură, Arte și Mass-media la dezbaterile proiectului Bugetului de stat pe anul 2017. Printre altele, a susținut direct și prin negocieri soluția bugetară care să permită și finanțarea postului de paroh la recent inaugurata Biserica ucraineană din București. Demersurile continuă.

*

„Cunoaște! Susține! Rezolvă!”

Deputatul UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, a început o acțiune de lungă perspectivă sub deviza „Cunoaște! Susține! Rezolvă!”. Aceasta presupune documentare la fața locului în toate județele cu populație ucraineană, discuții cu factorii responsabili județeni și locali, inventarierea principalelor probleme ce pot avea susținere prin mijloace parlamentare și monitorizarea acestora până la rezolvarea definitivă.

Pe teren

Acțiunea parlamentarului UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, „Cunoaște! Susține! Rezolvă!” a demarat, în mod firesc, în județul în care a candidat în alegerile parlamentare, Maramureș, dar va continua și în alte zone ale țării.

Au avut loc discuții de lucru cu președintele Consiliului Județean, dl Gabriel Valter Zetea, cu inspectorul general școlar, dna prof. Ana-Lucreția-Maria Moldovan, inspectorii adjuncți CAMELIA Bogdan și CIPRIAN Cucuiat, inspector de specialitate Malearciuc Simona, cu primarii Ioan Miculaiciuc (Repedea), Ioan Romaniuc (Rona de Sus) și Turciu Ioan (Ruscova), precum și cu directori de licee și școli, între care dl Casian Pițura, directorul Liceului Ucrainean „Taras Șevcenko”. Pe baza acestor discuții, deputatul UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, și-a conturat agenda de lucru pe termen scurt, mediu și lung, în funcție de complexitatea fiecărei probleme, stadiul de dezvoltare și posibilitățile organizatorice, tehnice și financiare.

Observator

Stimată comunitate ucraineană,

Cu un sfert de secol în urmă, la 1 februarie 1992, Ucraina și România au stabilit relații diplomatice.

În acești 25 de ani, relațiile bilaterale au cunoscut o dezvoltare dinamică, pragmatică și productivă. Astăzi, când Ucraina se confruntă cu agresiunea armată a Rusiei, țara prietenă România ne oferă o susținere însemnată în ceea ce privește păstrarea independenței, suveranității și integrității noastre teritoriale.

Sperăm că așa va fi și în continuare.

Stimați ucraineni din România, vă felicităm sincer cu împlinirea a 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între țările noastre vecine.

Ievhen Levyțkyi,
Însărcinatul cu afaceri a.i.
al Ucrainei în România

Sărbătorile de iarnă la ucraineni: Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza

Ca în fiecare an, Organizația județeană Cluj a UUR a marcat sărbătorile de iarnă prin organizarea, la 21 ianuarie a.c., a unui eveniment festiv, în cadrul căruia membrii UUR, studenții, cadrele didactice și simpatizanții tradiției ucrainene au evocat Crăciunul, Anul Nou și Boboteaza, la sediul Organizației județene Cluj, prin colinde și urări specifice acestor sărbători.

Manifestarea științifico-culturală a debutat cu colindul *Дивная новина (O, ce veste minunată)*, interpretat de toți membrii UUR din Cluj și a continuat cu deja tradiționala componentă științifică, prin prezentarea unor comunicări în care au fost relevate: semnificațiile tradițiilor legate de Bobotează și însemnătatea botezului la creștini (*Bobotează. Semnificații și tradiții creștine* - dl Mihai Bodnariuc); istoria tradițiilor și obiceiurilor la ucraineni (*Історія й традиції Водохрепця* - dl Serioja Ioan Hrin); anumite fapte inedite legate de obiceiurile specifice Crăciunului, din cele mai vechi timpuri și până în prezent (*Цікаві факти про святкування Різдва Христового* - lector dr. Ioan Herbil) și semnificația solstițiului de iarnă în contextul tradiției creștine a sărbătorilor din aceeași perioadă (*Solstițiul de iarnă - semnificație, sens, valoare* - conf. dr. Dorin Ioan Chira). O comunicare deosebit de interesantă ne-a fost prezentată de dna

Partea științifică a acțiunii a fost dublată de una informațională, prin vizionarea de filme documentare scurte privind datinile și obiceiurile de iarnă ale ucrainenilor. În completarea și îmbogățirea programului, invitații împreună cu organizatorii au interpretat colinde și urări, celebrând cu bucurie și speranță intrarea în Noul An.

Printre invitații de seamă care au răspuns pozitiv și de data aceasta, dând un plus de valoare acestor manifestări, în general, s-au numărat: dl deputat și președinte al UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, prodecanul Facultății de Litere, dl conf. dr. Dorin Ioan Chira, dl președinte de onoare al UUR Cluj, prof. dr. Ioan Ardelean, dna profesoară Maria Ardelean, profesorii de la

Departamentul de limbi și literaturi slave, conf. dr. Diana Tetean și lector dr. Judit Bartalis, domniile profesori Motria și Mihai Kramar, dna Irina Țifrac, dna Olha Senyshyn, dl Oleh Iaroslav Lemnij și, nu în ultimul rând, cei mai importanți participanți, studenții și tinerii colaboratori ai Organizației Cluj (membrii trupei de teatru „Pasărea de foc”), fără de care asemenea acțiuni nu ar fi fost posibile. Le mulțumim tuturor pentru promptitudinea și dragostea pe care ne-o arată de fiecare dată, ajutându-ne să ducem mai departe lumina culturii,

a literaturii și a tradițiilor ucrainene.

Gheorghe Liviu ROMANIUC,
președintele OTUR

Colindătorii în fața ușii sediului UUR din Cluj

profesoară Motria Kramar care ne-a vorbit despre obiceiurile și tradițiile legate de Anul Nou, atât despre cele care s-au păstrat, cât și despre cele care, din anumite motive, au dispărut.

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu
Tiparul executat la

Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“

ISSN 1223-5210

Comunicat de presă cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între Ucraina și România

La 1 februarie 2017, se împlinesc 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între Ucraina și România.

În cei 25 de ani, Ucraina și România, au parcurs un drum important. În această perioadă, relațiile între cele două țări au atins un grad ridicat de maturitate, de respect reciproc și înțelegere. La consolidarea relațiilor de prietenie tradițională între cele două popoare a contribuit dezvoltarea dialogului politic între Ucraina și România. Schimbul de vizite la nivel înalt, între care trebuie evidențiată vizita oficială în România a președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko, în 2016 și vizita oficială a președintelui României, Klaus Iohannis, în Ucraina, în 2015, precum și întâlnirile și vizitele miniștrilor de externe ale celor două țări au constituit o bază sigură a colaborării în toate sferile de interes reciproc. O dovadă a nivelului ridicat al relațiilor ucraineano-române este faptul că România a fost prima țară din UE care a finalizat procesul de ratificare a Acordului de Asociere și se situează pe o poziție fermă în ceea ce privește susținerea suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei, îndeosebi în problema menținerii sancțiunilor împotriva Federației Ruse ca răspuns la agresiunea acesteia.

La întâlnirea din acest an cu șefii misiunilor diplomatice străine, acreditați la București, președintele României, Klaus Iohannis, a menționat

clar că sancțiunile împotriva Rusiei trebuie menținute până la îndeplinirea de către aceasta a Acordurilor de la Minsk și în legătură cu ocuparea ilegală a R.A. Crimeea și militarizarea peninsulei și a Mării Negre, iar pentru România, colaborarea cu Ucraina este unul dintre obiectivele prioritare.

În acest sfert de veac de relații diplomatice, Ucraina și România au creat o bază juridică cuprinzătoare însumând peste 50 de acorduri bilaterale, protocoale și memorandumuri care constituie baza colaborării în domeniile economic, comercial, cultural, educațional, științific și tehnologic.

Dialogul politic activ din ultimii ani și noul format al relațiilor economice între Ucraina și UE au o influență pozitivă și asupra colaborării economico-comerciale ucraineano-române. Drept dovadă este reluarea dinamicii pozitive a comerțului bilateral, al cărui volum, pe 11 luni ale anului 2016, a crescut cu aproape un sfert comparativ cu aceeași perioadă a anului 2015, depășind un miliard de dolari. Este rezultatul creșterii constante a interesului subiecților comerțului exterior din cele două țări față de piețele atât din Ucraina, cât și din România. Dinamica pozitivă este influențată și de faptul că în România funcționează 603 întreprinderi mixte ucraineano-române.

În același timp, potențialul colaborării econo-

micile bilaterale depășește cu mult nivelul actual de colaborare și există toate condițiile pentru diversificarea direcțiilor de interes reciproc, ținând cont de faptul că Ucraina și România sunt țări vecine prietene.

Colaborarea bilaterală interregională și transfrontalieră a devenit un mecanism în cadrul căruia Ucraina și România realizează cu succes proiecte reciproc avantajoase în sferile: infrastructură, energetică, turism, liberă inițiativă și cultural-umanitară și au un efect pozitiv asupra zonei transfrontaliere ucraineano-române. Considerăm că acest mecanism de colaborare transfrontalieră „România-Ucraina 2014-2020” trebuie încurajat în continuare.

La consolidarea relațiilor bilaterale contribuie, totodată, și asigurarea condițiilor necesare de dezvoltare și a nevoilor minorității românești din Ucraina și a minorității ucrainene din România.

Sperăm că vizita în Ucraina a președintelui României, Klaus Iohannis, programată pentru acest an, precum și reluarea activității Comisiei Prezidențiale Mixte Ucraineano-Române și a Comisiei mixte ucraineano-române în probleme de colaborare economică, industrială, științifică și tehnică vor da un nou impuls dezvoltării relațiilor bilaterale.

Îmi exprim convingerea că dinamica din ce în ce mai mare a relațiilor bilaterale între Ucraina și România va contribui la dezvoltarea în continuare a relațiilor ucraineano-române în toate sferile și la cooperarea între popoarele noastre.

Ambasada Ucrainei în România

Comunicat de presă

Ucraina a depus plângere la Curtea Internațională de Justiție a ONU împotriva Federației Ruse

Ucraina a depus plângere împotriva Federației Ruse la Curtea Internațională de Justiție a ONU prin care solicită tragerea acesteia la răspundere pentru actele de terorism și discriminare săvârșite în timpul agresiunii ilegale împotriva sa. Plângerea se bazează pe Convenția internațională privind lupta împotriva finanțării terorismului și pe Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială.

Ucraina afirmă că Federația Rusă încalcă Convenția privind lupta împotriva finanțării terorismului prin oferirea armamentului și a altor tipuri de ajutor formațiunilor armate ilegale care au comis o serie de acte de terorism pe teritoriul Ucrainei. Între cele mai tragice atacuri teroriste ale marionetelor rusești se numără doborârea avionului malaiezian, cursa MH17, bombardarea cartierelor locuite ale Mariupolului și Kramatorskului, distrugerea autobuzului civil de pasageri în apropiere de Volnovaha și explozia ucigătoare la o adunare pașnică din Harkiv.

În afară de aceasta, Ucraina susține că Federația Rusă încalcă Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială prin participarea la campania de discriminare a comunităților altele decât cea rusă care trăiesc pe teritoriul ocupat al Peninsulei Crimeea, îndeosebi a comunităților de etnici ucraineni și a tătarilor crimeeni. Începând cu „referendumul” ilegal realizat într-o atmosferă de intimidare, puterea de ocupație rusă

duce o politică de suprimare a culturii acestor comunități. Această politică de discriminare a fost condamnată de Adunarea Generală a ONU, ea manifestându-se prin interzicerea activității Medjli-sului tătarilor crimeeni, printr-un val de dispariții, omoruri, percheziții abuzive, rețineri, încercări de interzicere a activității mass-mediei și prin limitarea predării limbii ucrainene și a limbii tătarilor crimeeni.

„În cadrul agresiunii ilegale asupra Ucrainei, Federația Rusă nesocotește drepturile fundamentale ale omului conferite fiecărui cetățean al Ucrainei”, a declarat ministrul ucrainean de externe, Pavlo Klimkin. „Noi am încercat, timp de peste doi ani, să reglementăm toate neînțelegerile existente prin negocieri, dar Rusia nu vrea să înceteze violarea dreptului internațional. De aceea am depus plângere la Curtea Internațională a ONU cu scopul tragerii la răspundere a Federației Ruse pentru aceste încălcări și restabilirii drepturilor poporului ucrainean garantate de aceste convenții internaționale a căror parte este și Federația Rusă”.

Ucraina s-a adresat Curții Internaționale de Justiție a ONU cu rugămintea să instituie măsuri provizorii menite să prevină continuarea încălcării drepturilor omului de către Federația Rusă pe parcursul judecării pe fond a cauzei de către Curtea Internațională de Justiție.

Ambasada Ucrainei în România

SABIA LUI DAMOCLES

Lumea noastră s-a înclinat

Într-o parte

Mai ceva ca Turnul din Pisa

Și oricând se poate răsturna

În hăul hăurilor.

Faceți ceva, oameni buni,

Ca cerul nostru să rămână la fel

De senin și plin de stele,

Soarele nostru să rămână mai departe

Cel mai frumos astru ceresc,

*Pământul nostru să rămână în vecii
vecilor*

Tot leagănul vieții noastre,

*Limbile noastre materne să rămână
mai departe*

Comorile noastre cele mai de preț.

Faceți ceva, oameni buni,

Ca sabia lui Damocles

Să nu mai atârne deasupra

Capetelor noastre

Ca o pendulă

Pornită să bată numai

Ceasuri rele.

Ștefan TCACIUC

Centenarul Miroslava Șandro

Nu mai e o surpriză că Ulma, cu toate că se află așezată la capătul țării, este gazda festivalurilor, a actelor de cultură care aduc invitați de primă mână. Anul trecut, la acțiunea „Un secol de la nașterea pedagogului, folcloristului, etnografului și creatorului popular Miroslava Șandro” au fost nenumărați invitați din foarte multe sate, însă câțiva nu pot trece neobservați: dl inspector Ilie Sauciuc, dl Ioan Bodnar, profesor și pictor talentat, preoții Constantin Chimiuc, Costel-Lucian Chimiuc, preotul Mihai Cobziuc, slujitor al bisericii „Sf. Ilie” din Dărmănești, care le-a făcut bucuria organizatorilor de a veni cu soția și fiul lor și alții. Mult așteptata și grandioasa acțiune a adunat o mare de oameni care au coborât din cătunele împrăștiate pe munți, dar și de prin satele județului, fie cu mașini personale, fie cu microbuze. Vedete incontestabile ale acestei ediții au fost echipele artistice din Brodina de Sus, fanfara „Florile Bucovinei” din Căndești. La fel și talentatul solist Scutelnicu Vasile, tot din Căndești, a interpretat cântece în limba ucraineană ale fostei lui învățătoare, care i-a descoperit talentul - Miroslava Șandro; grupul vocal din Paltinu, grupul vocal din Milișăuți, dansato-

rii din Bălcăuți care au stârnit ropote de aplauze, îndrumător fiind talentatul și neobositul Petru Șoiman.

Organizatorul acestei activități, Gheorghe Cega, a deschis această acțiune prezentând semnificația ei. Apoi a urmat slujba de pomenire săvârșită de cei 3 preoți mai sus amintiți. După slujba de pomenire s-a proiectat un film documentar binevenit în anul aniversar, când mulți dintre cei prezenți în sală s-au văzut „în oglindă”. Cu nostalgie și emoție l-am revăzut pe fostul președinte al UUR, Tcaciuc Ștefan prezent la Ulma la sărbătoarea „Lukian Kobylțea” din 29 septembrie anul 2000, când personal m-am revăzut cu corul vocal din Brodina, alți interpreți, care azi sunt oameni maturi. Dl Gheorghe Cega a evocat personalitatea dnei Miroslava Șandro. Apoi, fostul elev Mihai Gheorghiu a vorbit despre activitatea soților învățători Șandro, când au profesat în satul Rogojești. Doamna Elisabeta Șetriuc a povestit despre prietenia cu răposata Miroslava. În cuvântul ei a arătat că dna Șandro a fost

cea ce a promis. Era frumoasă și profund umană fie că citea concentrată o carte, fie că prepara dulciuri, fie că tricota, fie cânta la chitară. Tot ce atingea mâna ei căpăta viață, culoare și începea să vibreze. Era o creație divină care ne-a învățat și pe noi să fim luminoși, creând aici, pe Pământ, o replică a locului natal. Așa se face că locul unde a trăit și

muncit a devenit un spațiu sacru pentru noi toți cei ce am cunoscut-o, un loc unde se concentrează noian de energie pozitivă mai ales când vizităm muzeul cu obiecte lăsate de soții Șandro - muzeul amenajat într-una din camerele de la mansarda Școlii cu clasele I-IV Nisipitu.

Cel mai mult i-a iubit mâinile. Puteai crede că își ține sufletul în ele. Degetele lungi și subțiri cântând la chitară descriu gesturi diafane, ca un balet al gândurilor ce prind viață sonoră. Ea întruhipa cam tot ceea ce oamenii își imaginează despre îngeri. A făcut parte dintre acei oameni care ne-au protejat și ne-au condus prin lumea aceasta, căreia i-a conferit, prin simpla ei prezență, o frumusețe odihnitoare. Iar în relația cu ea a posedat capacitatea de a-i citi stările și gândurile, de a-i intui dorințele încă dinainte de a fi formulate. Ele două comunicau din priviri, aproape telepatic și se trezeau adesea rostind aceleași cuvinte. Prin organizarea comemorării personalității dnei Șandro spunem lumii că avem valori și că știm să ni le prețuim. Dacă nu știm să ne prețuim valorile, nu ne va respecta nimeni, nu ne va așeza nimeni la masa bogăților, dacă noi nu ne respectăm între noi. Ne vor folosi și atât. Prin prețuirea înaintașilor noștri vom face lumea și mai frumoasă decât este acum.

Artemizia GHEORGHI

Expoziție de fotografie artistică a fotografului Daniel Dan

Joi, 9 februarie 2017, în Salonul Artelor al Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, a avut loc vernisajul expoziției personale de fotografie artistică intitulată „Nu mă mir... constat” a fotografului Daniel Dan.

Deschiderea și prezentarea expoziției a fost făcută de dr. Ioan Marchiș, directorul Direcției

diile superioare în Ucraina și la Baia Mare. S-a stabilit la Baia Mare. Ziarista Camelia Tocaci consemnează în „Graiul Maramureșului”: „De la fotografia de presă, Daniel Dan a ajuns la fotografie de înaltă ținută artistică. Și-a descoperit pasiunea pentru fotografie, inspirat fiind de maestrul fotograf Silviu Gheție” (11 februarie 2017). Într-adevăr, a fost 7 ani reporterul cotidianului „Graiul Maramureșului” apoi a gestionat un shop foto în cartierul V. Alecsandri. Din februarie 2016, Daniel Dan a devenit fotograf free-lancer.

La vernisajul expoziției au fost prezenți foști colegi de breaslă, din presă, prieteni, familia, fotografi de renume din Baia Mare. În cuvântul său dr. Ioan Marchiș, directorul Direcției Județene pentru Cultură Maramureș, a făcut o analiză amplă a fotografiilor artistice expuse de Daniel Dan, oferind un discurs de înaltă clasă. A amintit multe nume valoroase ale

Școlii de fotografie din Baia Mare, cărora le-a alăturat pe Daniel Dan, subliniind că acesta are intuiție și sensibilitate artistică atât de necesare creatorilor de artă, dar și talentul extraordinar, „este un om care și-a ales bine drumul”.

La vernisaj a fost prezentă și familia lui Daniel Dan: tatăl, pictorul Aurel Dan, mama - publicista Ileana Dan, sora Daniela și nepotul Tudor. În cuvântul său, pictorul A. Dan a afirmat despre fotografiile lui Daniel Dan că „95% din fotografiile sunt imagini de înaltă ținută artistică, autorul a știut să surprindă detalii din natură, din viață și să le materializeze în fotografii”. Și ceilalți vorbitori

Județene pentru Cultură, Maramureș. Surpriza evenimentului a fost tizul lui Daniel Dan, cunoscutul violonist băimărean tot Daniel Dan. Mulți ani s-a făcut confuzie între cei doi Daniel Dan: unul fotoreporter la cotidianul „Graiul Maramureșului”, celălalt talentat violonist. De data aceasta, violonistul Daniel Dan, cu grupul său, a oferit un moment muzical de mare virtuozitate la deschiderea vernisajului.

O altă coincidență a fost că vernisajul a avut loc chiar în ziua de naștere a fotografului Daniel Dan, născut la data de 9 februarie în comuna Rona de Sus. Acolo a absolvit Școala Gimnazială, deci îl consider și ronean. Liceul l-a făcut la Baia Mare, iar stu-

(colegi) au subliniat talentul lui Daniel Dan în arta fotografică, incluzându-l în colectivul fotografilor-artiști din Baia Mare. Iar eu îl adaug personalităților de seamă ale comunei Rona de Sus, de unde provine. Comuna Rona de Sus este declarată cel mai mare centru cultural-artistic dintre satele ucrainene din Maramureș. Prof. univ. dr. Vasile Bârlea a afirmat că Rona de Sus are cea mai mare densitate de oameni de cultură din județ de care desigur suntem mândri. Tot din Rona de Sus provine și ec. Nicolae Miroslov Petrețchi, actualul deputat din partea Uniunii Ucrainenilor din România, cu care ne mândrim.

Lui Daniel Dan ca și altor tineri talentați le urez mult succes în viitor!

Ileana DAN

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE PE ANUL 2017

(Urmare din numărul 327/328)

Denumirea acțiunii/proiectului	Data desfășurării	Locul desfășurării
IULIE		
MARAMUREȘ		
10). Festival: „Sărbătoarea cântecului și dansului ucrainean”	2 iulie	Crasna Vișeuului
11). Festival: „Ritual de nuntă la ucraineni”	9 iulie	Valea Vișeuului
ARAD		
6). „Să ne cunoaștem patria” (excursie în Maramureș)	iulie	Maramureș
CARAȘ-SEVERIN		
8). Vizitarea locurilor de baștină a străbunilor din Transcarpatia	iulie	Ucraina
9). Zilele culturii ucrainenilor din Reșița	iulie	Reșița
TIMIȘ		
10). Turneu de fotbal al tinerilor ucraineni	16 iulie	Știuca
11). Festivalul de datini și tradiții a ucrainenilor lugojeni	28 iulie	Lugoj
BUCUREȘTI		
11). Întâlnire la Casa huțulă (Muzeul Satului): - Tradiții de artă meșteșugărească și culinară; - Expoziție de carte; - Spectacol artistic	iulie	București
TULCEA		
15). Tradiții în gastronomia ucraineană „Festivalul borșului pescăresc”	iulie	Tulcea, Sf. Gheorghe, Sulina
16). Participare la festivalul Dunării	iulie	Reni (Ucraina)
SUCEAVA		
16). Obiceiuri ucrainene la Ploșcii	13 iulie	Ploșcii
17). Petrivka – întâlnire cu huțulii	iulie	
18). Identitatea religioasă a ucrainenilor	20 iulie	Dărmănești
BOTOȘANI		
9). Întâlnire între comunitățile ucrainene din spațiul românesc	8-9 iulie	Maramureș, Satu Mare, Arad
10). Sărbătoarea fanfarelor și a dansurilor ucrainene	29-30 iulie	Cândești
OTUR		
6). Excursie cultural-educativă în satul natal al marelui Cobzar Taras Șevcenko, pentru membrii activi ai UUR și OTUR (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	iulie	Regiunea Zvenyhorodsk, Ucraina
UFUR		
6). Parada portului național ucrainean: „Portul meu - mândria mea”	iulie	Suceava și Maramureș
COMISIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT UUR		
6). Cursuri de perfecționare și formare profesională pentru cadrele didactice care predau limba ucraineană/ cu profesori invitați din Ucraina	iulie-august	-Ocna Șugatag (profesori formatori din regiunea Transcarpatia) -Vatra Dornei (profesori formatori din regiunea Cernăuți) -Băile Felix
AUGUST		
MARAMUREȘ		
12). Sărbătorirea Zilei Independenței Ucrainei	26 august	Baia Mare
13). Festival internațional de cântece religioase ucrainene închinat cinstirii Maicii Domnului, ediția a VII-a	august	Rona de Sus
SATU MARE		
10). Sărbătorirea Zilei Naționale a Ucrainei	24 august	Satu Mare
CARAȘ-SEVERIN		
10). Sărbătorirea Zilei Naționale a Ucrainei	24 august	Caransebeș
12). „Din Maramureș la Știuca”: sărbătorirea a 50 de ani de la venirea ucrainenilor în localitate	8-9 august	Știuca
13). Sărbătorirea Zilei Naționale a Ucrainei	28 august	Timișoara
BUCUREȘTI		
12). Șezătoare literară. Întâlnirea scriitorilor ucraineni din București cu cititorii	august	București
13). Ziua Ucrainei; Ziua Drapelului	august	București
GALAȚI		
5). Ziua Națională a Ucrainei	august	Galați
TULCEA		
17). Zilele culturii ucrainene	10-15 august	Sulina
18). Aniversarea Independenței de stat a Ucrainei	20-25 august	Tulcea, Telița, Fântâna Mare
IAȘI		
13). Sărbătorirea Zilei Naționale a Ucrainei și a Drapelului de stat al Ucrainei	20 august	Iași
14). „Să ne cunoaștem frații”. Excursie la org. jud. UUR vecine	august/ septembrie	
SUCEAVA		
19). Comemorarea poetului național Taras Șevcenko	august	Kiev
20). Simpozion „Sylvestr Iarycevskiy”	6 august	Siret
21). Concert de muzică religioasă ucraineană, ediția a III-a	13-15 august	Maidan, Cacica
22). Ziua Ucrainei și a ucrainenilor de pretutindeni	24 august	Siret
BOTOȘANI		
11). Ziua națională a Ucrainei. Excursie la Kaniv	24 august	Rogojești
OTUR		
7). Participare la „Forumul Tineretului Ucrainean al diasporei”, Dnipro, Ucraina (la care participă reprezentanții din toate organizațiile județene ale OTUR)	august	Dnipro, Ucraina
SEPTEMBRIE		
MARAMUREȘ		
14). Caravana folclorului ucrainean	septembrie	Repedea, Vișeu de Sus, Bistra, Coștiui
15). Competiție de fotbal și atletism: „Ziua sportului la ucrainenii din Maramureș”	septembrie	Crăciunești

(Continuare în pagina a 6-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE PE ANUL 2017

Denumirea acțiunii/proiectului	Data desfășurării	Locul desfășurării
SATU MARE		
11). Simpozion internațional „Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate“	septembrie	Satu Mare
CARAȘ-SEVERIN		
11). Festival: „Cântec și joc la ucrainenii din Anina“	10 septembrie	Anina
TIMIȘ		
14). Excursie în Transcarpatia	septembrie	Mukacevo, Ujhorod, Lviv
15). Gală maramureșeană a ucrainenilor din Banat	18 septembrie	Soca
16). Zilele culturii ucrainene	17 septembrie	Variaș
BUCUREȘTI		
14). Zilele culturii slave (în colaborare cu Facultatea de Limbi și Literaturi Străine)	septembrie	București
TULCEA		
19). Zilele culturii ucrainene	21-23 septembrie	Letea, Pardina, Dunavățu de Jos
20). Excursie de documentare „Pe urmele cazacilor Zaporozieni“	17 septembrie	Reni, Izmail - Ucraina
IAȘI		
15). „Pe urmele lui Șevcenko și Eminescu“, excursie în Ucraina pentru membrii filialei	septembrie/octombrie	Ucraina
16). Participarea la acțiuni organizate în afara granițelor la invitația asociațiilor și instituțiilor din Ucraina sau din alte țări	septembrie/octombrie	
SUCEAVA		
23). Gospodina ucraineană – tainele murăturilor	8 septembrie	Milișăuți
24). Festivalul de cântece ucrainene „Frunza de ulm“	17 septembrie	Ulma
BOTOȘANI		
12). Tradiții și obiceiuri locale la Rogojești	8-10 septembrie	Rogojești
13). Ziua sportului pentru toți	29-30 august/ 1 septembrie	Agafon
OTUR		
8). „Zadunaiska rybka“ - concurs ucrainean național de pescuit recreativ-sportiv (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	septembrie	Tulcea – Sarichioi
OTUR		
7). Plantare de pomi în fiecare organizație UUR din jud. MM: „Nu e om cine nu a plantat un pom“	septembrie	În fiecare școală cu predare în limba ucraineană
OCTOMBRIE		
MARAMUREȘ		
16). Întâlnire cu fiii satului	14 octombrie	Lunca la Tisa, Bocicoiul Mare
17). Festivalul minorităților naționale din România	octombrie	Sighetu Marmăției
CLUJ		
9). 145 de ani de la nașterea poetului, prozatorului, criticului literar și artistului Bohdan S. Lepkyi (1872- 1941)	octombrie	Cluj-Napoca
10). Deplasarea cu trupa de teatru «Жар-птиця» („Pasărea de foc“) din cadrul Org. jud. Cluj a UUR la Org. jud. București	octombrie	București

Denumirea acțiunii/proiectului	Data desfășurării	Locul desfășurării
ARAD		
7). Expoziție culinară „Tradiții în gastronomia ucraineană” – în parteneriat cu Șc. Gimn. Tîrnova	octombrie	Tîrnova
CARAȘ-SEVERIN		
12). Obiceiuri de toamnă la ucrainenii. Nuntă ucraineană	22 octombrie	Cornuțel
BUCUREȘTI		
15). Sărbătorirea căzăcimii ucrainene. Hramul bisericii ucrainene din București. Spectacol de muzică religioasă	14 octombrie	București
GALAȚI		
6). Comemorarea hatmanului I. Mazepa. Depunerea de flori la monumentul din «Parcul Libertății»	octombrie	Galați
TULCEA		
21). Dialog intercultural	20-30 octombrie	Tulcea
IAȘI		
17). Zilele Iașului	octombrie	Iași
18). Festivalul dansului și cântecului popular național din județul Iași „Confluente“	octombrie	Iași
SUCEAVA		
26). Masă rotundă „Rolul seniorilor ucraineni din Bucovina în activitatea UUR“	1 octombrie	Brodina
27). Ziua educației în școlile cu predare în limba ucraineană.	5 octombrie	toate organizațiile
28). Seară literar-artistică ucraineană	26 octombrie	Negostina
BOTOȘANI		
16). Sărbătoarea culturii ucrainene botoșănene	21-22 octombrie	Tudor Vladimirescu
OTUR		
9). Zilele filmului ucrainean	octombrie	Cluj-Napoca
UFUR		
8). Gânduri pentru cadrele didactice pensionare	octombrie	Maramureș
COMISIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT UUR		
7). Consfătuirea cadrelor didactice de limba și literatura ucraineană, de educație muzicală și de religie ortodoxă ucraineană	octombrie	Cluj-Napoca
NOIEMBRIE		
MARAMUREȘ		
18). Obiceiuri de toamnă la Remeți	noiembrie	Remeți
SATU MARE		
12). Ziua culturii ucrainene	noiembrie	Tarna Mare, Satu Mare
CLUJ		
11). 295 de ani de la nașterea scriitorului și filosofului Hryhori Skovoroda (1872-1941)	noiembrie	Cluj-Napoca
12). Deplasare cu trupa de teatru «Жар-птиця» („Pasărea de foc“) din cadrul Org. jud. Cluj a UUR la Org. jud. Maramureș	noiembrie	Maramureș
CARAȘ SEVERIN		
13). Întâlnire cu scriitorii ucraineni	12 noiembrie	Copăcele

(Continuare în pagina a 7-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE PE ANUL 2017

Denumirea acțiunii/proiectului	Data desfășurării	Locul desfășurării	Denumirea acțiunii/proiectului	Data desfășurării	Locul desfășurării
TIMIȘ			ARAD		
17). Ziua ucrainenilor din Criciova	21 noiembrie	Criciova	8). E vremea colindelor „Astăzi s-a născut Hristos“	decembrie	Tîrnova
BUCUREȘTI			CARAȘ-SEVERIN		
16). Ziua scrierii și limbii ucrainene	7 noiembrie	București	14). Festival de colinde și datini ucrainene	17 decembrie	Cornuțel
17). Invocarea Holodomorului	noiembrie	București	TIMIȘ		
18). Comemorări și depunere de coroane la mormintele personalităților ucrainene din București	noiembrie	București	17). Festivalul internațional de colinde ucrainene în Banat	18 decembrie	Timișoara
GALAȚI			BUCUREȘTI		
7). Comemorarea Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933	noiembrie	Galați	21). Sărbătorirea Sf. Nicolae (în colaborare cu Ambasada Ucrainei din București)	decembrie	București
TULCEA			22). Concert de colinde ucrainene	26 decembrie	București
22). Zilele culturii ucrainene	8-22 noiembrie	Crișan, Caraorman	GALAȚI		
23). Comemorarea victimelor Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933	noiembrie	Tulcea	8). Ziua Națională a României	decembrie	Galați
24). Participarea la acțiunea „Ziua Dobrogei“	noiembrie	Tulcea	9). Ziua Minorităților Naționale	decembrie	Galați
IAȘI			TULCEA		
19). Evocarea literar-artistică a scriitorilor din Bucovina	12 noiembrie	Iași	25). Ziua Minorităților Naționale	18 decembrie	Tulcea
20). Simpozionul „Ziua scrisului ucrainean și a limbii ucrainene”	12 noiembrie	Iași	26). Sărbători de iarnă nord-dobrogene ale ucrainenilor	20-30 decembrie	toate org.
21). Seara de film documentar al minorităților din Iași. Masă rotundă dedicată Zilei memoriei jertfelor Holodomorului	26 noiembrie	Iași	27). Participarea la Festivalul de colinde ucrainene	decembrie	Timișoara
22). Simpozionul „Zilele culturilor slave”	noiembrie/decembrie	Iași	28). Depuneri de coroane Tulcea	decembrie	Tulcea
SUCEAVA			IAȘI		
29). Să ne cunoaștem trecutul – Holodomorul din Ucraina anilor 1932-1933	noiembrie	Suceava	23). Spectacol omagial dedicat Zilei Minorităților	17 decembrie	Iași
30). Omagierea scriitoarei Olha Kobyleanska	27 noiembrie	Gura Humorului	24). Participarea la festivalurile datinilor și colindelor organizate de org. jud. UUR	decembrie/ianuarie	
BOTOȘANI			25). Sărbătorirea a 10 ani de la constituirea org. munic. Iași a UUR	decembrie	Iași
17). Bohdan Hmelnytskyi – personaj controversat al istoriei ucrainenilor	12 noiembrie	Botoșani	SUCEAVA		
UFUR			32). Ziua Minorităților Naționale	18 decembrie	Rădăuți
9). Chipul femeii în cultura ucraineană	noiembrie	Cluj-Napoca	33). Festivalul internațional de colinde ucrainene	27 decembrie	Siret
COMISIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT UUR			BOTOȘANI		
8). Simpozionul internațional „Învățământul în limbile minorităților între tradiții și perspective“, ediția I-a	noiembrie	București	18). Festivalul «Colinde», ediția a XII-a	27 decembrie	Tudor Vladimirescu
9). Aniversarea a 20 de ani de la reînființarea Liceului Ucrainean „Taras Șevcenko“, Sighetu Marmăției	noiembrie	Sighetu Marmăției	COMISIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT UUR		
DECEMBRIE			10). Ziua profesorului ucrainean	18-19 decembrie	București sau Sighetu Marmăției
MARAMUREȘ			DIVERSE		
19). Sărbătorirea Pomului de iarnă	decembrie	toate școlile în care se studiază limba ucraineană	IAȘI		
SATU MARE			26). Participarea la acțiuni culturale-sportive organizate la nivelul org. jud. UUR	la invitația org. jud. UUR	
13). Sărbători de iarnă la ucrainenii din Satu Mare (Sf. Nicolae)	decembrie	Micula	27). Festivalul-concurs de dansuri populare ucrainene	în vacanța școlară	Iași
CLUJ			28). Masă rotundă: „Diversitatea culturală“. Cunoașterea reciprocă a tradițiilor și obiceiurilor specifice minorităților din jud. Iași	în baza înțelegerii cu celelalte minorități din Iași	Iași
13). 330 de ani de la alegerea ca hatman al Ucrainei (la 1687) a lui Ivan Mazepa	decembrie	Cluj-Napoca	Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR		
			Mihai Traista, președintele Comisiei		

În localitatea majoritar ucraineană Remetea Mică din județul Timiș trăiesc peste 300 de ucraineni care provin din localitățile maramureșene Valea Vișeului, Bistra și Crasna. Ei păstrează cu sfințenie obiceiurile și tradițiile pe care le-au adus din Maramureș. La data de 6 ianuarie, ucrainenii sărbătoresc Ajunul Crăciunului când fiecare familie se roagă lui Dumnezeu, servește cele 12 feluri de mâncare, după care cântă colinde ucrainene. Imediat după aceasta, copiii umblă din casă în casă vestind nașterea Domnului Isus

Tradiții și obiceiuri legate de sărbătorile de iarnă la ucrainenii din Banat

dansul erau la ele acasă. Toți cei prezenți au mulțumit comitetului UUR în frunte cu dl Gheorghe Hleba pentru

sprijinul acordat. Surpriză mare era și pentru copiii care învață limba ucraineană, deoarece preotul paroh Adrian Vișovan, cel care, pe lângă preoție, îi învață pe copii la școală limba ucraineană, le-a împărțit cadouri obținute de la UUR.

Ana HRIN

Hristos. În localitatea Remetea Mică sunt două vicleimuri, cel tânăr și cel bătrân care în seara de Crăciun și în prima zi de Crăciun, umblă din casă în casă cu colinda, iar banii obținuți oferă bisericii pentru diverse investiții. A doua zi de Crăciun ucrainenii se adună în număr mare la sediul UUR din localitate. Anul acesta, au venit colindători din localitate, dar și din localitatea vecină Masloc. Au fost prezenți ansamblul „Huțului din Banat”, dl președinte Gheorghe Hleba împreună cu comitetul UUR, primarul comunei, dl Lupu Ionel, împreună cu câțiva consilieri. La această sărbătoare colinda ucraineană, muzica, cântecul și

Majoritatea ucrainenilor din România trăiesc în cele patru zări ale țării: Maramureș, Bucovina, Dobrogea, Banat. Sunt și în alte orașe și sate, dar în număr mai mic. Oriunde s-ar afla, ucrainenii își păstrează obiceiurile, tradițiile, portul și limba. Fiecare zonă are specificul ei.

Suceava și Maramureșul sunt două județe din nordul țării unde trăiesc mulți ucraineni. Drumul între ele este lung, dar atât de frumos cum nu găsești altul în lume, pentru că trecem Munții Carpați. Nu poate fi nicăieri mai minu-

DIN SUCEAVA-N MARAMUREȘ

frumoasă este țara noastră cu toate formele ei de relief, numai să o iubim cu adevărat. Ucrainenii din nordul țării, de o parte și de alta a Carpaților, sunt convinși că nimeni nu le poate schimba nici portul și nici graiul. Am vizitat de mai multe ori meleagurile maramureșene și am

ză din vârful dealului pe ucraineni. Este o binecuvântare să treci pe la această mănăstire, acolo te încarci cu multă forță spirituală, iar oamenii devin mai buni și mai bogați sufletește. Am trecut și pe lângă Mănăstirea Prislop, prin Pasul Prislop, graniță dintre cele două județe.

nat ca în Carpații noștri seculari. Peisajul este unul de basm, aerul proaspăt și curat te încarcă cu energie pozitivă, cu bună dispoziție. Fie iarnă, fie vară în Carpați găsim ceea ce se numește sănătate. Peisajul cu brazii încărcăți cu promoacă te face parcă să plutești deasupra panoramei care ți se deschide în fața ochilor. Cât de

rămas cu o impresie foarte plăcută când am constatat că oamenii de aici iubesc limba și portul popular. Ei au demonstrat că mai ales în zilele de sărbătoare cinstesc costumele populare și îl poartă cu mândrie. În aceste două județe costumele populare diferă de la o zonă la alta. În Maramureș, se poartă fustă înflorată cu pliuri, creață până la genunchi, ia albă cu rijuri și altiță, cojocel. Fetele

îmbujorate își pun șaluțul pe cap, iar băieții, căciulă. În Suceava, fetele poartă catrință sau fustă brodată, ie specifică cu modele viu colorate și batic mare multicolor pe cap sau pe spate. Frumusețea portului popular nu are termen de comparație, este unică.

Din Suceava-n Maramureș drumul este lung, dar minunat. Ce bine ar fi dacă toți ucrainenii ar vorbi aceeași limbă, cu siguranță am fi mai buni și mai înțelepți.

Felicia GRIGORAȘ

Dacă portul popular diferă puțin între cele două județe, graiul dulce ucrainean este același. Am o prietenă din copilărie tocmai în Baia Mare, fiind înconjurată de români. Nu are cu cine să vorbească ucraineste, dar când ne întâlnim pe calea undelor conversăm numai în limba noastră maternă. Când am fost la Sighet cu colinda, ea a venit special din Baia Mare ca să ne întâlnim și să ne asculte cântând ucraineste. Cu această ocazie am vizitat și câteva biserici și mănăstiri, iar una dintre ele a fost Mănăstirea Bârsana, care îi veghea-

Ora de limba română într-o comunitate ucraineană

La final de Gerar, fiecare dintre elevii clasei a VIII-a de la Școala Gimnazială din Bălcăuți a fost un Cireșar. Această metamorfoză a fost posibilă datorită faptului că școala din localitate a fost gazda Cercului pedagogic al profesorilor de limba și literatura română din zona Rădăuți III.

Tematica activității de formare continuă a fost „Evaluarea - componentă esențială a procesului instructiv-educativ”. Activitatea a debutat cu susținerea unei lecții demonstrative de către doamna profesoară Lăcrămioara Grigoriuc. A fost o lecție de recapitulare, sistematizare și evaluare a cunoștințelor despre textul epic. Textul suport a fost volumul II din seria „Cireșarii” de Constantin Chiriță - „Castelul fetei în alb”.

Activitatea a continuat cu un schimb de bune practici realizate în cadrul atelierelor metodice și a fost coordonată de către responsabilele cercului pedagogic, doamnele profesoare Camelia Frase-

După cum se știe, stimularea lecturii și dezvoltarea competențelor de lectură sunt componente ale finalităților educaționale, în general, și competențe-cheie în orele de literatură română, în special, fapt pentru care profesorul caută și elaborează permanent noi strategii didactice pentru atingerea lor. Acest lucru mi-am propus și eu astăzi... Am conceput un proiect didactic respectând principiul accesibilității textului literar și al adecvării lui la particularitățile de vârstă și de grup, precum și utilizarea unor metode și mijloace didactice diverse pentru a facilita receptarea textului literar. Demersul didactic întreprins astăzi și-a propus evaluarea cunoștințelor elevilor în ceea ce privește textul epic, capacitatea acestora de a redacta diverse texte conform unor cerințe date precum și medierea culturală între carte și elevi.

M-am străduit ca în orele de studiu alocate romanului, și încheiate astăzi cu această lecție demonstrativă, să am în vedere, ca de fiecare dată, cele patru coordonate care vizează lectura literară: textul (capacitatea elevilor de a citi și înțelege informația dată), precum și contextul (încadrarea textului într-un gen literar, într-o specie literară sau în universul literar al scriitorului abordat), subtextul (semnificația personajelor, perspectiva naratorului și a narațiunii) și posttextul (prin impresiile legate de lectură și argumentele empatică, elevul este condus spre

niuc și Carmen Daniela Andriiciuc. Grupul de folk „Mirsin” din Bălcăuți, coordonat de domnul profesor Petru Șoiman, a prezentat un scurt program artistic în fața profesorilor prezenți la activitate.

În cuvântul de autoevaluare, doamna profesoară Lăcrămioara Grigoriuc a spus: „Mi-am început cariera didactică ca educator într-un centru de plasament. După cinci ani, am revenit în satul meu natal devenind învățătoare. Între timp, am absolvit Facultatea de Litere din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, specializarea ucraineană-română. Din anul școlar 2011-2012, funcționez ca profesoară de limba și literatura română la Școala Gimnazială din Bălcăuți. Am pășit pe un drum nou, înarmată cu un bagaj solid de noțiuni teoretice și cu o bogată experiență didactică... dar dintr-un cu totul alt domeniu. Și iată-mă, un umil ucenic, bătând la porțile unei profesii atât de importante pentru societate. M-am apucat de muncă, de citit din experiența colegilor și de aplicat bunele lor practici în activitatea mea. Azi a fost o zi de foc pentru mine: susținerea unei lecții demonstrative care să constituie un exemplu de urmat pentru toți cei prezenți.

crearea unui sistem de valori și principii morale, precum și dezvoltarea gustului pentru frumos, însușirea și utilizarea cotidiană a unui limbaj expresiv etc.).

Nicolae Manolescu afirma că: „A citi înseamnă a învăța, e o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre, căci dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi săraci.

Cred, din contră, că cititul furnizează vieții o enormă cutie de rezonanță, în care întâmplările trăite de noi se confruntă cu cele trăite sau imaginare de alții și în care, prin comparație, semnificațiile le sporesc considerabil”.

Acest crez încerc să-l sădesc și în conștiința elevilor mei. Sper să-mi iasă într-un procentaj cât mai mare. Se spune că munca unui profesor se vede peste ani. Experiența la catedră m-a învățat însă că munca unui profesor se vede peste ani sau niciodată. Sau cine știe?... poate sunt și eu asemenea vasului crăpat... așa umilă și nefolositoare cum mă simt uneori, cine știe câte flori neștiute de mine au înflorit udate fiind de vorbele-mi rostite - an după an - în fața elevilor mei?”

În plină iarnă, la Bălcăuți au înflorit „cireșii” - elevii clasei a VIII-a din localitate. Membrii unei comunități ucrainene bine încheiate, acești copii au demonstrat că au competențe de comunicare orală și scrisă în limba română foarte bine dezvoltate.

Convalia HREHORCIUC

Vyšnevețkyi... zis și Baida

Într-un Ev Mediu modern
Cine fuse colonist
Doar al Sicei Medievale?
Un Dmytro, zis și Baida
Mușatin era de fel
Căci, cum Iorga ne spunea,
El din Ștefan se trăgea
Mai direct, dinspre o soră
A lui Petru, zis și Majă
Petru Rareș îl chema
Ce vreți voi, măi nihilisti!
Sânge apă nu se face
Prima Sice Medievală
Atestată de istorii
În Hortyțea construi
Unde-n urmă cu vreo șase
Veacuri grele, de istorii
Sveatoslav Ihorevyci
Pierise asasinat
De-aliații pecenegi
Încercase și Dmytro
Să ocupe un bun tron
Al Moldovei, se-nțelege
Ce pe drept se cuvenea,
Nu doar lui... la toți ai săi
Căci din Rareș se trăgea
Însă fuse capturat
Iar de turci... și torturat
Și se stinse astfel Baida
Un erou ucrainean
Și cu sânge moldovean
Ce lăsa în urma lui
Marea Sice, ca model
Peste veacuri va să fie
Libertate pentru frați
Pentru-o țară... și un țel!

Ionuț MUTU

Duhul lui Dumnezeu plutește deasupra apelor. De Bobotează apele râului Iordan o iau spre amonte. Sfințirea apelor, a caselor, a gospodăriilor este așteptată de oamenii satului din acest căuș de munte cu pioșenie și rugăciune. Aproape toți locuitorii participă la slujba de Bobotează și, mai apoi, la sfințirea apei în albia Sucevei. Obârșiile Sucevei înseamnă un început. Aici, într-un spațiu binecuvântat, se naște râul Suceava, care avea să-și împrăștie numele într-un ținut întreg. Pe malul acestei ape molcome, uneori învolburate, azi acoperite cu un strat protector de gheață, a...răsărit crucea de gheață, împodobită frumos cu molizi. Este un fel de împreunare a cerului cu pământul. În Ajun, gospodarii satului, uniți într-un gând și tradiție, au ridicat crucea de gheață. În 1954, preoții Mihailevschi Ion, Stasiuc Toader, Moțco

BOBOTEAZA PE STIL VECHI

Pantela, Leiba Gh. au clădit prima cruce de gheață după război (informație orală, Stasiuc Ion, pensionar tânăr, născut la 29 februarie 1940). După slujba săvârșită la biserică, alaiul se îndreaptă spre crucea de gheață. Se aude chiraleisa. Cai cu canafi și zurgălăi încălecați de tineri îmbrăcați în straie naționale se postează în fruntea alaiului. Corul din Câmpulung Moldovenesc, prin glasurile cristaline, parcă a făcut să se dezghețe apele din gerul Bobotezei și să ne umple inimile de bucurie și frățietate.

Pe vremuri, gheața se tăia cu toporul și, mai apoi, pentru a i se da forma dorită, se folosea joagărul. Care va să zică, crucea de gheață are vechime în zonă. Ridicarea ei a fost întreruptă de comuniști în anumite intervale, să... nu strice apa. Crucea era împodobită cu ramuri de molid, cum, de altfel, se întâmplă și astăzi. Apele cerului se împreunează cu cele ale pământului. Sunt momente de armonie, înălțare și mulțumire.

Ajunul Bobotezei înseamnă post și rugăciune. Se pregătește masa, ca la

Crăciun, cu bucate de post: hribi, mazăre, cartofi, bob, sarmale, grâu, vin și altele. Preotul paroh Valentin Petru Ardelean trece pragul fiecărei gospodării și aduce agheasma mare, care este o binecuvântare pentru toată suflarea satului, agheasmă care trebuie luată 8 zile la rând pe nemâncate. Cu ani în urmă, gospodina așeza pe crucea preotului un fuior de in sau cânepă (povismo). În straie tradiționale, la slujba de sfințire participă și tineri călăreți.

Majoritatea covârșitoare a populației este de sorginte ucraineană-huțulă, viețuitori cu rădăcini adânc înfipte în gila satului.

Fetele care cad de Bobotează se mărită, potrivit obiceiului. N-am aflat nimic despre... cavaleri. 8 zile de la Bobotează nu se spală rufele la râu. Cu ani în urmă, rufele se spălau la râu, indiferent de anotimp. Iarna, chiar dacă temperaturile erau negative, folosind o ulcică cu apă fierbinte, femeile spălau rufele în albia râului. Pentru că a doua zi este marea sărbătoare a Sfântului Ioan, cei care poartă acest nume aflau în prag de dimineață, undeva la poartă, un buhaș, adică un brăduț împodobit care ascundea și un cadou, atașat la o prăjină de 9-10 m, ceea ce însemna că sărbătoritul trebuia să invite vecinii, prietenii la masă și la un păhărel de voie bună. La mulți ani!

Și, uite așa, s-a încheiat ciclul sărbătorilor de iarnă, cu bună dispoziție și împăciuire. Și cu poftă de muncă!

prof. Ion AFLOREI

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI NOSTRU ISUS HRISTOS

Conform legilor lui Moise primii băieți din familiile iudeilor trebuiau aduși, în a patruzecia zi de la naștere, pentru împărțire. Prin aceasta ei se dedicau lui Dumnezeu. În popor obiceiul este cunoscut ca „aducerea copilului”. Pentru aceasta, neapărat trebuia adusă o jertfă. Legea aceasta amintea de ieșirea evreilor din Egipt, eliberarea din robie, de salvarea de la moarte a primului copil al familiei.

La patruzeci de zile de la nașterea lui Isus Hristos din Fecioara Maria, cinstim ziua ducerii Pruncului dumnezeiesc la templu din Ierusalim, de către Preasfânta Maică și Dreptul Iosif, pentru ascultarea Legii vechi, împlinindu-i porunca, aducând drept jertfă doi porumbei. În această biserică trăia un bătrân cu numele Simeon. Era un om drept, cucernic și aștepta venirea Mântuitorului. Sfântul Duh îl prevestise că va trăi ani mulți, până îl va vedea pe Hristos Domnul. Tot în această zi, bătrânul Simeon, mișcat de Duhul Sfânt, vine la templu împlinindu-și, înainte de moarte, așteptarea de a-L vedea pe Mesia. În Pruncul adus în templu, vede noua putere de mântuire dăruită de Dumnezeu lumii. Puterea de mântuire a credinței în Hristos, era mai tare decât puterea legii vechi. Bucuros de descoperire, Simeon vine în întâmpinarea pruncului Isus. L-a binecuvântat și luându-L în brațe, plin de recunoștință și-a cântat minunata lui cântare preamărinde-L: „Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feții tuturor popoarelor; lumina spre descoperirea neamurilor și slava poporului Tău Israel” (Luca II, 29-32) Amin. Maria și Iosif au fost uimiți de cuvintele lui Simeon. Simeon se adresează Fecioarei spunându-i „că pe el se vor certa în popor, unii se vor mântui, iar alții vor muri. Tu vei trăi un mare necaz pentru fiul tău. El va suferi”. Aici, în biserică, se afla bătrâna pioasă Ana – proroc, care l-a slujit pe Dumnezeu și se închina. Ea l-a recunoscut pe Mântuitor, s-a apropiat de El vorbind despre El tuturor în Ierusalim ca despre venirea Mântuitorului pe pământ.

Acest eveniment, când sfinții Simeon și Ana l-au întâlnit în Biserică pe Mântuitor, se numește Întâmpinarea Domnului. Pentru el, Hristos

însemna puterea cea mare de mântuire a lui Dumnezeu în lume, este lumina tuturor popoarelor, slava lui Israel cel vechi și cel nou. Nu vrea să spună numai că cel care L-a privit pe Isus poate muri în pace, ci și cel care l-a primit pe Isus și puterea Lui de mântuire are puterea de a trăi și viața de aici, împăcat cu Dumnezeu, departe de robia păcatului și liber de tirania celui rău.

Semnificația acestei sărbători pentru popor:

- Întâlnirea iernii cu vara. Iarna este o babă urâtă, iar vara o tânără fată.

- Dacă în această zi natura este luminoasă, liniștită, înseamnă că recolta va fi bogată, iar albinele vor roi bine.

- Vântul, e un semn rău.

- Moina vestește o primăvară târzie.

- Va veni frigul dacă cocoșul va bea apă din băltoacă, iar gospodarul va avea multe necazuri.

- Dacă în această zi picură streșinile, anul nu va fi bun pentru albine, mierea strânsă va fi acră.

- Ziua liniștită presupune o recoltă deosebită de legume și cereale.

- O zi friguroasă, vijelioasă, anticipează o vară rece, neroditoare.

- Este ziua când sunt scoase vacile din grajd, pentru a se însori.

- Femeile însărcinate și lăuzele merg la biserică. Primele se roagă Sfintei Fecioare să nască ușor. Lăuzele îi mulțumesc pentru ajutorul primit la naștere.

Legenda spune că februarie este o lună greu de înțeles. E greu să-i intri în voie. Geruri, viscole, uneori căderi masive de zăpadă urmate de înzăpeziri. Iată de ce ești legat mai mult de căldura casei.

Bunica îi spunea întâmpinare pentru că de abia te obișnuiai cu capriciile vremii când deodată apăreau zile calde când erai forțat să-ți scoți jocul. După ele din nou pot apărea manifestări caracteristice anotimpului rece-iarna. Este luna surprizelor când se întâlnesc două anotimpuri, iarna și vara. Bunica ne descria bătrâna Iarnă îmbrăcată într-un cojoc peticit, semănând mai mult cu o vrăjitoare. În spate ducea o traistă plină cu geruri și viscole puternice.

Vara vine ca o fată frumoasă, timidă, cu o coroană împletită din flori de câmp, cu o față zâmbitoare. Bătrâna Iarnă privind-o scrâșnește din dinți, căutând s-o alunge. Cu toată gingășia chipului, Vara își are puterile sale. Ea domină seva pământului și aduce viață, hrănind toate viețuitoarele.

Este momentul când începe întrecerea între cele două anotimpuri. Iarna își scoate din traistă slugile supuse, devotate. Din cauza timpului

capricios, mai mult nefavorabil viețuitoarelor, i s-a dat numele de Furioasa, în traducere Februarie. Când Iarna își pierde din puteri, începe să se salute cu Vara.

- Doamne, ajută! Sănătate, Iarnă! Oare nu-i timpul să ne schimbăm locurile? Tu odihnește-te, acumulează putere, iar noi cu surioara Primăvară e timpul să ne apucăm de treabă.

- Asta-i cam așa. Totuși, nu este bine că oamenii sunt fericiți de venirea voastră, iar pe mine mă dojenesc, se tânguie Iarna. De parcă nu eu am adus Sfintele Sărbători, zăpada pentru o recoltă bogată din acest an, iar pe oameni i-am obligat să se odihnească.

- Asta-i adevărul. Și tu ești sora noastră. Ar trebui ca oamenii să te petreacă cu cinste.

Virgil RIȚCO

Longevitate

M-au atras totdeauna persoanele vârstnice cărora le-am purtat admirație și respect desăvârșit. Astfel, în lunga mea călătorie pe câmpul slovelor prin cărți, articole din reviste și ziare nu puține au fost acestea! Mulți cititori care au citit știu înclinația mea pentru longevivi. Și pe meleagul meu de trai am întâlnit o mulțime dintre aceștia. Evident că auzind despre ei mi-am pus condeiul la treabă. De-a lungul anilor mulți au fost chemați la Domnul. Unii însă mai trăiesc și se apropie de o sută de ani! Unul ar fi Vasile Popiuc al lui Nichita, născut la 18 aprilie 1918 în Șipotele Sucevei (Ucraina). Am mai scris despre acest om „cu viața la înălțime!” în 2014. Dar au trecut 2 ani! Și bătrânul trăind în continuare în aerul puternic ozonat pe muntele cu altitudinea acolo de 1313 metri, deși bolnav, în cărje, nu dă aspectul prin luciditate că a trecut de 98 de ani! Ei bine, asta-i o vârstă, oameni buni! Să aflăm că domnul Vasile Popiuc împlinește anii echivalenți unui secol! Dumnezeu să-l ajute!

Decebal Alexandru SEUL

Ediția a VII-a a Zilei Culturii Naționale la Galați a ținut mai multe zile, în organizarea Consiliului Local, Primăriei, Consiliului Județean, Bibliotecii „V.A. Urechia“, Direcției Județene pentru Cultură, Centrului Cultural „Dunărea de Jos“, Teatrului Muzical „Nae Leonard“, Inspectoratului Școlar al județului și a comunităților etnice din localitate.

La Teatrul Muzical „Nae Leonard“, Ziua Culturii Naționale a fost marcată prin spectacolul omagial „Eminescu - ființarea și rostirea românească“, cu recitaluri de poezie, muzică și expoziție. În cadrul acestui eveniment, a rostit o alocuțiune prof. dr. Zamfir Ilie și a avut loc un recital de poezie eminesciană susținut de actorii Mihaela Leca, Stelian Preda și Lică Dănilă, urmat de un recital liric al scriitorilor gălățeni Angela Ribinciuc și Victor Cîlinca.

O altă activitate culturală omagială închinată marelui poet Mihai Eminescu a fost depunerea unui covor de flori de către reprezentanții instituțiilor culturale gălățene, precum și de peste o sută de gălățeni care au ținut să fie în Parcul „Mihai Eminescu“ din centrul vechi al orașului Galați. Deschiderea ceremoniei a fost făcută de directorul Direcției pentru Cultură a județului, Cătălin

Festivități de Ziua Culturii Naționale la Galați

Negoită, și de consilierul, istoriograful și publicistul Marius Mitrof.

Într-un ambient sonor asigurat de „Balada“ lui Ciprian Porumbescu, participanții au ascultat versurile recitate de actorii Teatrului Dramatic „Fani Tardini“.

Sub genericul „Eminesciana“, la Casa de Cultură a Sindicatelor, Centrul de Cercetare, Dezvoltare, Educație și Cultură Turcă al filialei Galați a Uniunii Democrate Turce din România, condus de președinta filialei UDTR, dna Gulden Abdula Nazare, împreună cu Casa de Cultură a Sindicatelor și cu participarea activă a reprezentanților organizațiilor etnice din localitate, l-au omagiat, de Ziua Culturii Naționale a României, pe Mihai Eminescu. La evenimentul omagial au luat parte cunoscuta poetă Vera Crăciun, cu un recital eminescian și con-

silierul Marius Mitrof de la Direcția Județeană pentru Cultură. La deschiderea evenimentului omagial, dna Gulden Abdula a spus că opera poetului a intrat în cercurile literare din Turcia, întâi

prin intermediul limbii franceze, captivând iubitorii de poezie și în prezent. A fost prezentată o expoziție cu opere din literatura română în limba turcă, dar și în limbile celorlalte minorități prezente. Din partea Comunității italiene „Casa Italia“ a luat cuvântul președintele Dell' Agnolo Traian, iar din partea Comunității rușilor-lipoveni a vorbit noul președinte ales, Anchifiev Pintilie. După scurta prezentare a activității culturale desfășurate în cadrul Euroregiunii „Dunărea de Jos“ de comunitatea ucraineană din Galați, vicepreședintele organizației, Simion Pancrat, a recitat în limba ucraineană câteva poezii în traducerea lui M. Mihailiuc, N. Corsiuc, Aspazia Reguș și M. Leasevici (Молитва дака, Явися наді мною, Пралісе, величний ти, чом, лісе, колишешся?). În încheierea acțiunii culturale, dna Gulden Abdula a amintit că, în fiecare an, la data de 15 ianuarie, ziua nașterii poetului M. Eminescu este marcată de reprezentanțele Institutului Cultural Român din străinătate prin numeroase manifestări culturale organizate în Austria, Belgia, Canada, China, Franța, Germania, Italia, Israel, Ducatul de Luxemburg, Republica Moldova etc.

Vichentie NICOLAICIUC,
președintele Organizației județene
Galați a UUR

Dubla sărbătoare în satul Căndești, județul Botoșani

Marti, 27 decembrie 2016, a avut loc inaugurarea „Centrului Cultural“ Căndești, Bucovina și Festivalul colindelor, datinilor și obiceiurilor sărbătorilor de iarnă din această localitate.

La aceste manifestări ne-au onorat cu prezența oficialitățile județene în persoana dlui Costică Macaleți, președintele Consiliului Județean, Dorin Birta, vicepreședintele CJ Botoșani.

Din partea parlamentarilor, au luat parte dna senator Doina Fedorovici (PSD), dna deputat Mihaela Huncă (PSD). Din partea Organizației județene Botoșani a UUR a participat dl Semciuc Victor.

La aceste evenimente au participat ca invitați din comuna Volocineții Vechi, raionul Hliboca, Ucraina, primarul comunei, dl Ostaficiuk Petro, vicepreședinții Consiliului Raional Hliboca, dnii Vitalie Humelnicu și Volodea Ciobotar care au însoțit un valoros grup vocal „Vyshyvanka“.

La ora 14:00 au început să se desfășoare programele artistice ale formațiilor prezente.

Pentru început, grupul vocal „Vyshyvanka“ din Volocineții Vechi, raionul Hliboca-Ucraina, a încântat plăcut un numeros public ucrainean și nu numai prin interpretarea de datini și colinde, ci și prin cântece religioase și laice în limba ucraineană ce au mers la sufletul celor prezenți, care i-au răsplătit cu prelungi aplauze. O emoționantă evoluție pe scenă a avut-o grupul de colindători condus de preotul paroh I. Amarinei. Aceeași evoluție a avut și grupul de colindători mici de grădiniță care a uimit pur și simplu spectatorii prin repertoriu și interpretare. Grupul condus de profesoara Șeucaliuc Veronica a fost răsplătit cu repetate aplauze și multe daruri. Formația de datini și căluți din satul Talpa, sat aparținător comunei, a prezentat în fața publicului un repertoriu de datini și jocuri pe gustul celor prezenți. Ansamblul artistic „Primăvara“ din satul Rogojești, comuna Mihăileni, a răscolit nostalgia și amintirile atât ale tinerilor, cât și ale celor vârstnici prezenți în sală, prin varietatea colindelor și cântecelor în limba ucraineană din lada de zestre a bunicilor.

Ansamblul „Lozneanca“ de datini și obiceiuri din comuna Lozna, Botoșani, a fost un deliciu

pentru publicul care a umplut sala până la refuz. Ansamblul era compus din colindători și travesțiți în capre, urși, reni, căluți etc. Evoluția acestor formații valoroase prin varietatea repertoriului prezentat a încântat asistența, care i-a răsplătit cu urale și aplauze. Tot în aplauze a evoluat și rapsodul popular Vasile Scutelnicu, acompaniat de Sorin Șeucaliuc la acordeon.

O contribuție substanțială la reușita evenimentelor menționate și-a adus președintele UUR Botoșani, dl Victor Semciuc, în parteneriat cu sponsorii activităților: Consiliul local Căndești, S.C. Victor Construct SRL, SC Zabrus - Siret SRL, dl Ciondolea Constantin, dna dr. Radu Dorina, dl Agache Radu, dna Bursuc Daniela, dna Aștefănoaie Stela, dl Țicalo Alexandru-Marcel, dl Giuraniuc Silviu și dl Zugun Ionel, precum și dl Chițac Cristi.

La reușita acestor manifestări importante și unice până în prezent în comunitatea noastră ucraineană au contribuit oficialitățile din vechea și noua legislatură locală ce s-au implicat în buna reușită a lor, dna senator Doina Federovici fără sprijinul căreia investiția pentru reabilitarea Centrului Cultural din satul Căndești-Bucovina era practic imposibilă sau de lungă durată. Înainte de reabilitare acest centru era lipsit de evenimente culturale și artistice (ca efect al unificării comunelor).

Localul a fost abandonat, ruinat în mare parte prin sustragere de bunuri, servind altor destinații străine fenomenelor culturale și artistice.

În prezent Centrul Cultural își merită denumirea, a fost reabilitat dându-i-se un aspect modern ca înfățișare și dotare a majorității spațiilor propice activităților ce se vor derula în viitor.

Sătenii sunt dornici să participe la viața culturală a obștei. Chiar imediat, la 1 ianuarie 2017, a poposit la Centrul Cultural Căndești orchestra „Rapsozii Botoșanilor“ care a prezentat în fața unui numeros public un bogat program de cântece și melodii interpretate de orchestră și de soliști vocali.

Vasile ȘEUCALIUC,
președintele UUR Căndești, Botoșani

Arc peste timp!

În cartea „S-au deschis porțile cerului“, Editura Christian, București, 2016 îmi exprimam, într-una din însemnări, o opinie pe cât de simplă, pe atât de firească și anume că, îndeosebi în existența fiecărui scriitor, trebuie să existe „un cufăr cu amintiri“, de unde, odată cu trecerea inexorabilă a anilor sau altfel spus cu înaintarea în vârstă trebuie „scoase la lumină“ amintirile plăcute, dar și acelea mai vitrege pentru a le da frâu liber spre a fi retrăite prin toate fibrele sufletului! Și după câte am citit în presă, se supun acestei modalități învederării în arta slovelor tipărite, persoanele la o vârstă mijlocie, adică în cea de a doua tinerețe sau, și mai și, aceia (acelea) care se află la primele încercări pe căile de multe ori contorsionate, dar și cu licăriri de stea ale creației literare sau jurnalistice ce își reamintesc întâmplările din copilărie și adolescență! Apăi eu, ce să mai zic...! Dar să revin la esența problematicii acestui articol și să încerc să eliberez din „cufăr“ un eveniment plăcut și memorabil urmat de un altul cu o dureroasă semnificație! Viața mea! În general, un amalgam de întâmplări nefericite și prea puțin fericite (Nu le comentez deci pe toate fiind sigur că orice semen, cu predilecție, aflat la vârsta mea, în mică sau mai mare măsură, le-a avut și le mai are). Multe necazuri vin de la greșeli, nu de la Dumnezeu. El numai le îngăduie și spală cu ele vinovățiile noastre. Oamenii tare greu pricep că îndreptarea prin necazuri nu dovedește părăsirea lui Dumnezeu, ci milostivirea Lui. Ba prin aceea știm că Dumnezeu are grijă de noi! (Părintele Arsenie Boca-citat din Cartea Sa de învățăături). Dar să intru în „miezul“ acestui articol mai întâi prin extragerea din „cufăr“ a două amintiri memorabile. Prima: 19 februarie 1977. Ce-mi spune mie această dată? Ei bine, mă voi destăinui. 19 februarie 1977 - 19 februarie 2017! Un arc peste timp! 40 de ani de la sfârșitul celibatului meu prin cununia civilă cu actuala soție. Și a doua: 28 martie 2017. „O comemorare nefericită! 6 ani de la chemarea la Domnul, fulgerătoare, neașteptată de familie, a scumpului nostru fiu Ovidiu-Alexandru, o durere care „ar săpa urme adânci și-n bronz“ - I.M.Sasu - citat din recenzia cărții, semnate de mine, „Ploi de flori“. Viața mea! În general, o împletire a stărilor de extaz cu acelea de agonie! Acestea din urmă și prin greșeli (Părintele Arsenie Boca), dar și fără vina mea!

Decebal Alexandru SEUL

OMAGIEREA LUI IEVHEN HREBINKA LA CLUJ-NAPOCA

Organizația județeană Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Departamentului de limbi și literaturi slave a Universității „Babeș-Bolyai”, a organizat la Facultatea de Litere, în ziua de 4 februarie, manifestarea științifico-culturală „205 ani de la nașterea scriitorului și fabulistului Ievhen Hrebinka (1812-1848)”. Ca de fiecare dată, la acțiune au luat parte membrii Uniunii Ucrainenilor din Cluj, studenții ucraineni ai diferitelor facultăți clujene, masteranzi, doctoranzi și iubitori ai literaturii ucrainene. Dorim să subliniem faptul că și de această dată alături de noi a fost cel care reprezintă etnia ucraineană în Parlamentul României, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România.

Manifestarea a fost deschisă de autorul acestui articol, care i-a invitat pe toți cei prezenți să păstreze un moment de reculegere în memoria prof. univ. dr. Marius Ilie Oros, plecat la cele veșnice în ultimele zile ale lui ianuarie 2017, subliniind că „...a fost și va rămâne în sufletele noastre un dascăl nepereche, un slavist de seamă, un entuziast, un generos plin de bunătate și toleranță, o gândire profundă și enciclopedică, care a reușit să transmită pasiunea cercetării tuturor celor care l-au cunoscut. În calitatea sa de șef de

catedră (pe care a păstorit-o peste 15 ani), profesorul Marius Ilie Oros, alături de domniile prof. univ. dr. Ioan Ardelean, conf. univ. dr. Ioan Semeniuc și cu sprijinul ministrului Educației Naționale de atunci, prof. univ. dr. Andrei Marga, a contribuit la înființarea, în 1999, la Universitatea „Babeș-Bolyai” a specializării Limba și literatura ucraineană, fiind nelipsit de la manifestările științifico-culturale organizate la Cluj-Napoca de Uniunea Ucrainenilor din România”.

Revenind la manifestarea propriu-zisă, am reamintit celor prezenți că Ievhen Pavlovyci Hrebinka a scris atât în limba ucraineană, cât și în rusă, ceea ce l-a determinat pe Ivan Franko să afirme că „este un scriitor ruso-ucrainean talentat”, iar în ceea ce privește fabulele sale, același Franko remarcă: „Hrebinka, ca fabulist, ocupă primul loc în literatura ucraineană”, netezind, în acest gen al literaturii, calea lui Leonid Hlibov.

Din partea Decanatului Facultății de Litere, cuvântul de deschidere l-a rostit dl prodecan, conf. univ. dr. Dorin Chira, care și-a manifestat bucuria că asemenea acțiuni au loc în instituția la conducerea căreia se află, nutrivând speranța că ele vor continua, asigurându-ne de tot sprijinul său.

Dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi i-a mulțumit dlui prodecan atât pentru susținerea acordată în organizarea evenimentelor pe care le desfășoară aici Organizația județeană Cluj a UUR, cât și studenților ucraineni, în general. Totodată, dl deputat a subliniat importanța omagierii lui Ievhen Hrebinka, una dintre cele mai mari figuri ale literaturii și culturii ucrainene de la jumătatea secolului al XIX-lea, exprimându-și grațitudinea față de organizatorii manifestării.

Au urmat comunicările științifice: *Ievhen Hrebinka – crochiu biobibliografic*, prezentată de Andreea Burlacu (studentă în anul I la specializarea Limba și literatura ucraineană), *Специфічність творчої спадщини Євгена Гребінки*, susținută de președintele OTUR, Gheorghe Liviu Romaniuc, și *Роль Євгена Гребінки в житті Тараса Г. Шевченка* – dna lector univ. dr. Mihaela Herbil.

Informațiile care ne-au fost oferite sunt nenumărate și dintre cele mai recente. Ne vom opri, în următoarele rânduri, doar la câteva date, sperând că, într-o zi, aceste lucrări vor fi publicate. Multe dintre versurile lui Hrebinka au ajuns cântece cunoscute pe întreg teritoriul Ucrainei și în diasporă, dar «Очи чёрные» este cu siguranță cea mai populară romanță de pe maramond. Amintim doar câteva dintre numele celebre ale muzicii universale care au interpretat-o: Fiodor Șaleapin, Dmitri Hvorostovski, Luciano Pa-

varotti, Louis Armstrong, Lolita Torres, Sophie Milman, Patricia Kaas, Mireille Mathieu, Django Reinhardt și lista poate continua. Poezia a apărut pentru prima dată la 17 ianuarie 1843 în «Літературна газета», iar ca romanță, pe muzica lui Florian Herman, la 7 martie 1884. Hrebinka a scris versurile pe când se afla în vizită la moșierul Rastenberh în satul Rudți, dedicând versurile fiicei acestuia, Maria Vasilievna, cu care s-a și căsătorit.

De asemenea, trebuie să amintim faptul că Hrebinka, alături de Briullov, Jukovski și Șoșenko, a avut un rol deosebit de important în destinul lui Taras Șevcenko, contribuind financiar la răscumpărarea acestuia din iobăgie. În acest context, menționăm că Ievhen Hrebinka este cel care a editat pentru întâia oară, în 1840, primul volum de poezii al lui Șevcenko, „Cobzarul”.

Prin vizionarea unui film documentar în limba ucraineană, cei prezenți au avut posibilitatea să-și împăspăteze informațiile sau să afle, pentru prima oară, date despre omul, literatul și editorul Ievhen Hrebinka, cel care a descris mult iubita-i Poltava astfel: „Cred că nu există pe lume un loc mai frumos ca Poltava. Și stepa, și pădurile, și livezile, și râpele, și știucile, și carașii, și vișinii, și cireșii, și toate felurile de băuturi, și boii, și caii buni, și oamenii buni – sunt de toate, din belșug”.

Momentul artistic a fost unul foarte bogat și variat. Studenții de la secția ucraineană împreună cu membrii trupei „Pasărea de foc” a Organizației județene Cluj a UUR (Bianca Bocicorec, Gina-Georgeta Bodnariuc, Mihai Bodnariuc, Alexa Bout, Ionela-Paulina Cail, Sara-Marta Deac, Ana Vanesa Hrenyuk, Serioja-Ioan Hrin, Mihai Ciprian Lușcan, Dorel Malearciuc, Bianca-Lena Michnea, Petru Pancec, Svetlana-Iuliana Polianciuc, Ioan-Ovidiu Polianciuc, Beatrisa Popovici, Carina Rahovan, Gheorghe Liviu Romaniuc, Oxana Slavita, Diana Maria Spivaliuc, Mihaela Maria Spivaliuc) au recitat poezii și au dramatizat fabulele lui Ievhen Hrebinka.

În încheiere, membrii Coralei UUR - Cluj au interpretat, în acompaniamentul talentatului violonist Petru Pancec, două cântece pe versurile poetului: romanța «Очи чёрные» și cântecul «На вулиці музичка грає». După ropotele de aplauze, momentul a fost de un real succes, ceea ce ne obligă să aducem mulțumiri atât tinerilor ucraineni, cât și conducerii UUR.

Ioan HERBIL

Virgil Rițco - octogenar

La începutul primăverii calendaristice, Virgil Rițco se bucură că a mai adăugat un anotimp proaspăt, plin de noi energii, la viața sa.

Este adevărat că anii au trecut și s-au risipit ca un nor de vară. Dar Virgil Rițco este într-o formă fizică, intelectuală, emoțională și creativă formidabilă. Sunt convins că dragostea pentru muncă îl ține în acești parametri intelectuali deosebiți. Primele ore ale dimineții le dedică studiilor cu privire la istoricul etniei ucrainene din nordul Dobrogei, din care face parte cu toată ființa sa. Când întrerupe munca la calculator, se repede până la minunata și mult îndrăgita lui grădină. Aici este o altă lume. Se bucură de venirea lui păsările, florile, legumele, pomii fructiferi și vița de vie, care, vara, îi ține de umbră, iar toamna îi face cadou boabele de chihlimbar, din care va ieși un excelent elixir al veseliei.

Dar să vedem câteva momente din viața celui care studiază, de decenii bune, aspectul etnografic al ucrainenilor nord-dobrogeni.

Școala elementară o face în satul natal. Urmează clasele gimnaziale la școala ucraineană din Tulcea. După terminarea școlii, va trebui să părăsească mult îndrăgitele locuri dobrogene și să meargă tocmai în ținutul nordic al țării, la Sighet, unde funcționa Liceul Ucrainean, dar și Școala Pedagogică în limba ucraineană. Între 1953 și 1957, adolescentul Virgil Rițco va acumula un bogat bagaj informațional în domeniul pedagogiei. Va fi un elev eminent, dornic de instruire. Școala ucraineană de aici a dat multe personalități care au făcut și fac cinste culturii ucrainene din România. Aș aminti doar câteva nume: Al. Ivasiuc, Șt. Teaciu, I. Ardelean, I. Covaci, N. Corsiuc,

I. Pavliș, care au lăsat și lasă urme adânci în spiritualitatea ucraineană românească.

După terminarea studiilor universitare, a ascultat graiul pământului natal și s-a stabilit, pentru toată viața, pe aceste minunate și multimilenare locuri de la poalele hercinicilor.

A fost profesor la Liceul din Măcin, până în anul 2002, când a ieșit la pensie.

A început să scrie încă din studenție și să publice în revista „Novyi vik” (Veac nou). Va publica povestiri, nuvele, schițe la „Vilne slovo” (Cuvântul liber), „Curierul ucrainean”, „Naș holos” (Glasul nostru), „Obrii” (Orizonturi). Este un colaborator asiduă și la reviste din străinătate. La revista scriitorilor din Dnipropetrovsk - Ucraina, „Nașa meta” (Scopul nostru), din Toronto, „Hrystyianskyi holos” (Glasul creștin) din München - Germania, „Vilna dumka” (Gând liber) din Londra, „Vilna dumka” din Australia, „Ukrainske slovo” (Cuvântul ucrainean) din Buenos Aires - Argentina.

Profesorul Virgil Rițco este un mare îndrăgostit de creația folclorică și de istoria ucrainenilor din nordul Dobrogei.

Din peregrinările tânărului cercetător al obiceiurilor strămoșilor săi a rezultat un prim volum de culegeri folclorice, intitulat „Oi, Dunai, Dunai” (O, Dunăre, Dunăre), apărut la Editura Kriterion, București, 1980, volum primit cu mare bucurie și apreciat de cei care iubesc valorile folclorice ucrainene.

Multe din materialele culese de etnologul V. Rițco vor fi publicate în cartea „Trecu Dunărea”.

Acest tezaur folcloric a fost adunat, cu multă trudă, dar și cu multă dragoste, de-a lungul a patru

decenii. Cartea este o continuare a celei din 1980 și cuprinde: colinde de Crăciun și de Anul Nou.

Experiența de viață, învățăturile pentru urmași, pentru un comportament frumos interuman sunt prezentate în cartea „Cătă-i lume, atâta minune - Proverbe”.

În afară de cercetarea etnografică propriu-zisă, profesorul Virgil Rițco scrie, cu aceeași dăruire și pasiune, reportaje literare care surprind aspecte specifice comunității ucrainene - dar nu numai - din viața actuală. Un interesant reportaj cultural, realizat în urma unei vizite în Franța, la Paris, a fost cel dedicat marelui sculptor român Constantin Brâncuși, cu ocazia expoziției care a fost deschisă la Centrul Cultural „G.Pompidou” din Paris.

Octogenarul Virgil Rițco are și o mare chemare pentru proza scurtă. Schițele și nuvelele sale dau la iveală un prozator sentimental, nu lipsit de umor, profund atașat de valorile etice tradiționale.

De mult timp, V. Rițco publică episoade, dintr-un lung serial, despre bisericile și sărbătorile religioase ale ucrainenilor din nordul Dobrogei.

În prezent lucrează la un volum despre istoria și obiceiurile ucrainenilor din nordul Dobrogei, carte care va fi editată de Centrul Cultural din Tulcea.

În pragul împlinirii a optzeci de ani, Virgil Rițco se poate mândri că a putut da la lumină multe dintre momentele decisive ale istoriei venirii și împământării ucrainenilor pe aceste pământuri. Rădăcinile culturii din vatra strămoșească încă mai sunt puternice, pline cu seva creației artistice și literare, dând și astăzi roade bogate pe meleaguri dobrogene și nu numai.

La mulți ani, multă sănătate, putere de muncă la proiectele pe care le aveți, domnule profesor!

I. VINGA

Echivalări ucrainene ale categoriei departelui eminescian

(Urmare din numărul 327/328)

Departele, depărtarea eminesciană, arată Papu, este redată și prin asocierea unei negații cu o afirmație, așa încât «țesutul lor să devină paradoxal, împrumutând uneori aparențe absurde», ca în *La steaua...*:

*Era pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem și nu e.*

Cele două negații-afirmații complementare (*era... nu s-a zărit și o vedem... nu e*) redate, de data aceasta, în traducere, cum am arătat anterior, în datele lor esențiale, afară doar de nefiresca echivalare a celui de al patrulea element (*trăia steaua... n-am cunoscut-o/ văzut-o, azi o vedem... doar moartă*), nu prezintă un caracter vizionar, ci se leagă de preocupările științifice ale lui Eminescu, explicația *mii de ani i-au trebuit luminii să ne-ajungă* fiind împrumutată de poet din științele pozitiviste ale vremii și «el caută s-o convertească în depărtare lăuntrică, situând-o în planul verbal, în ecuații paradoxale, trezitoare de emoții și de uimire. Printr-un joc scripitor de prezențe și absențe, se realizează motiv evocarea depărtărilor», prin conjugarea paradoxală a negației cu afirmația adiacentă Eminescu «ne introduce în acel altceva de vis, care aparține deplasării lăuntrice» (Op.cit., p.65-66), ceea ce, în traducere, apare mai estompat, ca în cazul versului citat din Scrisoarea I:

*Ani mai nstiv, ni загадок – в тайні ж все було
(Nici taine, nici enigme [nu erau – I.R.] –
o taină totul că era).*

Sugerarea *departelui* Eminescu realizează, de asemenea, prin afirmarea sensului negativ prin prefixe negative, care preced termeni de mare semnificație, de exemplu *neființă, cel nepătruns, celor nefăcute*, când prin negare a ceva în sine nedeslușit «se îngroașă» «acea învăluire înnegurată ce sugerează îndepărtarea în timp» (Papu):

*Umbra celor nefăcute nu-ncepuse-a se face-
ceea ce, în traducere, se pierde iremediabil:*

*Не творилося нічого в світі сну і снукоюю
(Nu se făcea/crea nimic în lumea somnului și-a liniștii).*

Cu o frecvență mult mai redusă decât negația, sugerarea *depărtării*, la Eminescu, se realizează și prin sensurile dubitative, redate fie prin adverbul *poate*:

*Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre*

neechivalat inițial, în traducere, de V.Șveț:

*Зоря згасла вже давно
(Steaua s-a stins deja demult)
dar «recuperat», în parte, prin versurile 3 și 4:
Проміння йшло, і нам воно
Засяло тільки нині
(Raza venea și nouă
Ea luci abia astăzi),*

sau tradus, de M.Ihnatenko, inclusiv și celelalte elemente constitutive, aranjate însă într-o structură lipsită de valențele poetice ale originalului:

*Можливо, вже давно погас
Той світ у далечині,
А лиш тепер дістались нас
Його вогні промінні
(Poate de mult deja se stinse
Raza aceea-n depărtări,
Abia acum-nsă ne-ajunse
Strălucitoarele-i flăcări),*

fie prin serii interrogative:

*Fu prăpastie? Genune? Fu noian întins
pe apă?,*

traduse, de data aceasta, în general, corect:

*Прірва в темряві? Безодня?... Чи безмежні
тихі води?*

Manifestările *departelui* eminescian însă sunt mult mai variate, acesta fiind deosebit de evident când se corelează organic cu prezentarea simetrico-antitetică a faptelor de poezie, potențând și nuanțând resorturile ei fundamentale, de regulă, mai ușor sesizate de traducători. În *De câte ori, iubito...*, Miastkivskiy (traducător cu admirabile «sclipiri», dar și destule «umbre»), echivalează valențele esențiale ale motivului:

*Suntem tot mai departe deolaltă amândoi:
I відстані між нами все ширшають,
кохана*

(Și distanțele-ntre noi, iubito, se tot măresc), fără a surprinde nuanțările originalului, atât de importante. *Departele* eminescian, în acest caz, se caracterizează, mai întâi, printr-o perfectă simetrie a acțiunii, redată printr-un past tens uniform și concomitent (*Din ce în ce mai singur...devin eu: Când tu te pierzi... în același timp*), întărit prin determinativul *Suntem tot mai departe deolaltă amândoi* (element ce apare și în alte poezii), iar, în

al doilea rând, simetria acțiunii este dublată, vizual, de o perfectă simetrie a imaginilor, poetul se întunecă (= *întuneric*) mereu:\: mereu se pierde iubita în zarea *dimineții* (= *luminozitate*):

*Suntem tot mai departe deolaltă amândoi,
Din ce în ce mai singur mă-ntunec și îngheț,
Când tu te pierzi în zarea eternei dimineții,* ceea ce, în traducere, este redat asimetric din ambele puncte de vedere: *poetul se întunecă* (= prezentul):\:*iubita s-a pierdut deja* (= perfectul compus, deci, inexistența *concomitenței* temporale), apoi, *imagistic, poetul se întunecă* (= *întuneric*):\:*iubita a dispărut, dincolo de veșnicia norilor* (= o nuanță a *întunericului*, deci inexistența unei simetrii opozante, *întuneric*:\:*luminozitate*, a originalului), din care cauză s-a atenuat oarecum și modulația lirică, «stingându-se» ceva mai repede, decât în original, eminesciana îmbinare a voluptății și durerii (Vianu):

*I згадка про минуле, як тихий вогник,
в'яне...*

*I відстані між нами все ширшають,
кохана.
Темнію, замерзаю самотній я, один,
А ти давно вже зникла за вічністю хмарин
(Și-amintirea trecutului ca un foc liniștit
se stinge...*

*Și distanțele-ntre noi, iubito, se tot măresc
mereu.*

*Mă-ntunec, îngheț singuratic, eu,
Iar tu te-ai pierdut deja dincolo de
veșnicia norilor).*

Când motivul *departelui*, în original, apare mai disimulat, ca în *Atât de fragedă*, traducerea nu-l «recuperează», reținând, totuși, o nuanță consonantă:

*Te duci ș-am înțeles prea bine
Să nu mă țin de pasul tău,–
Навіки ти втрачена для мене,
(Pierdută-n veci ești pentru mine,
У нитьмі губиться твій слід
Șe pierde-n ceață urma ta).*

În traduceri analizate, se întâlnesc și cazuri de o totală neechivalare a motivului respectiv, chiar și atunci, când în original el este cât se poate de evident, ca în poemul *Înger și demon*:

*Se iubesc... Și ce departe sunt deolaltă
amândoi!,-*

*Та коханню полум'яно поклоняються обоє
(Și iubirii-nflăcărare se supun ei amândoi).*

Ioan REBUȘAPCĂ

Volodymyr Danylenko

ULTIMUL DIACON PEREGRIN AL LITERATURII UCRAINESE

Ultimul diacon pelerin al literaturii ucrainene a fost Iurko Hudz. Continuând marea tradiție europeană a vaganților și diaconilor peregrini, care întreaga lor viață fugeau de lume, pentru a nu cădea în capcanele ei, după cum a spus cel mai mare filosof pelerin Hryhori Skovoroda, și-a încheiat cu demnitate experiența vieții prin căutarea adevărurilor alchimice. Peregrinările lui semănau cu survolarea bondarului – din floare în floare, dintr-un loc în altul, de la o comunitate la alta. Poetul pelerin se deosebea de blândul bondar doar prin faptul că „păștura”, care pentru el nu era altceva decât cărțile, picturile, filmele și impresiile rămase în urma comunicării cu oamenii, nu o ducea acasă, ci o purta cu el, în el, deoarece nu avea casă. Deși avea o casă țărănească în Nemilna, între Lviv și Jytomyr, nu locuia în ea din cauza obiceiului de a hoinări prin lume.

Când făcea rost de cincizeci de hrivne, pornea spre Kiev, când avea o sută se ducea la Lviv, iar dacă făcea rost de două sute mergea la Paris. Reușea să meargă cu autostopul, să doarmă la oamenii cu care intra întâmplător în vorbă, sau la mănăstirile iezuite, sau să cineze la recepția modestă a vreunui pictor.

Dacă omenirea și-ar însuși experiența supra-

viețuirii lui Iurko Hudz, cu siguranță nu ar trece prin nicio criză energetică și nu ar născoci tot felul de povești de luptă cu terorismul, pentru a pune mâna pe petrolul lui Hussein, sau pentru a distruge din rădăcini Cecenia. Atunci, pentru a supraviețui, oamenilor le-ar ajunge o picătură de miere din flori și o înghițitură de apă.

Odată, Iurko Hudz se ducea la Odesa, la o expoziție de artă. Avea o sută de hrivne. „Nu îmi ajung să merg la Paris, a spus Iurko, dar pentru Odesa îmi ajung”. A ajuns la Odesa, a mers la expoziție, a cumpărat albumul lucrărilor expuse, cu restul a invitat-o la o cafea pe una dintre admiratoarele artei contemporane, cu care a hoinărit până târziu pe străzile înfundate ale Odesei. Când i s-a făcut foame, s-a oprit lângă un telefon public și, când treceau pe lângă el oameni cu o înfățișare intelectuală, de care Odesa nu ducea lipsă, cu încredere în glas întreba:

– Nu aveți cumva o fisă?

Adunând un pumn de copeici, a cumpărat un sfert de pâine neagră, a intrat într-o cantină, s-a așezat la masă, a presărat sare peste pâine, a mâncat-o cu mare poftă, după care a ieșit în stradă, a băut apă dintr-o cișmea și a pornit liniștit spre gara unde, odată ajuns, a căutat din priviri printre înso-

țitoarele de vagon pe cea mai plăcută la față, s-a apropiat de ea și i-a spus:

– Aveți niște ochi atât de frumoși. Luați un poet până la Kiev.

Fata, care avea experiență în comunicarea cu pasagerii, l-a privit cu atenție și după ce a văzut câtă încredere în sine are acesta, l-a primit în compartimentul său. Dimineața, dăruind fetei o cârtică subțire de poezii cu un autograf încrețit, în care scria că nu va uita până la sfârșitul vieții frumusețea ei, mulțumindu-i frumos, a coborât pe peronul din Kiev.

Era un Lovelace neîntrecut, putea să emoționeze în același timp zeci de femei, iar când se ducea în vizită la cineva, știind că va întâlni acolo și o femeie, neapărat cumpăra un buchet de flori ieftin, pe care însă îl oferea cu atâta demnitate, de parcă ținea în mână cel mai scump buchet de trandafiri. Nu era un Casanova, ci mai degrabă un Don Juan, care nu frângea inimile femeilor, doar le emoționa ușor cu iluzii romantice, asemenea vinului tânăr, și într-o altfel de stare reușea să le țină ani întregi.

Femeile se ofileau, fața li se acoperea cu un păienjenis de riduri, nu mai aveau răbdare, Iurko însă continua să le sune din diferite birouri, în care intra întâmplător, plângându-se de circumstanțele dificile care îl împiedică să vină la ele, să lase baltă până la urmă toate convențiile și, ținându-se de mână, să plece împreună spre Kythira.

(Continuare în numărul următor)

**Traducere din limba ucraineană
de Mihai Hafia TRAIȘTA**

Finele anului 2016 a fost marcat, în plan literar, de apariția celui de-al cincisprezecelea volum al talentatului scriitor ucrainean Mihai Hafia Traista, eveniment remarcabil nu doar pentru comunitatea ucraineană din România, ci și pentru toți iubitorii de literatură, indiferent de etnie, vârstă sau pregătire profesională. Astfel, literatura, în speță dramaturgia, s-a îmbogățit cu încă o nestemată, și anume volumul *Teatru* (apărut la Editura RCR Editorial, București, 2016, 311 p.) ce cuprinde: patru piese (*Ibovnice cu ochi de Maramureș*, *Logodnicii Amaltheiei*, *Cu cine mă culc în seara asta sau portretul făcător de minuni* și *Scrisoare din Africa*), prefață, postfață, un cuvânt al autorului și referințe critice.

Scriitor consacrat, Mihai Traista (cunoscut în viața literară sub pseudonimul *Mihai Hafia Traista*), membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Uniunii Naționale a Scriitorilor din Ucraina, este o personalitate polivalentă, întrunind calitățile de prozator, poet, publicist, jurnalist, desenator, ilustrator și, de curând, dramaturg. După ce-și consolidase poziția în proză și poezie (atât în cea ucraineană, cât și în cea românească), Mihai Traista „atacă” o nișă rămasă descoperită printre scriitorii ucraineni din România, dramaturgia. Și, cu certitudine, putem afirma că a cucerit-o deja, ținând cont că piesele sale au fost și sunt jucate pe scene din țară și de peste hotare. Deși cele patru piese care alcătuiesc volumul *Teatru* sunt scrise în limba română, nu putem să nu ne gândim la autorul acestora ca la un scriitor ucrainean sau, cel puțin, ca la un literat cu rădăcinile bine înfipte în Maramureșul nostru drag, unde se constată o extraordinară conviețuire seculară a ucrainenilor cu românii. În cele din urmă, poate nici nu are prea mare importanță originea Domniei sale, ci faptul că el este un iscusit om al literelor, aducând artei, atât celei ucrainene, cât și celei românești, un plus necesar în modelarea și cizelarea frumosului comun celor două națiuni, ucraineană și română.

Pornind de la titlurile pieselor, în special ale primelor trei, se poate observa că autorul lărgește orizontul de așteptare al cititorului și își concepe textele într-o estimare pașnică, deloc agresivă, ținând către un public cât mai larg, începând cu cei care vor citi, probabil, pentru prima dată o piesă de teatru și terminând cu cei avizați în domeniu. Chiar dacă cititorul aparține unei anumite regiuni a României (ne referim aici la subiectul primei piese) sau chiar unui alt mediu sociocultural (lucru valabil pentru oricare dintre piese), Mihai Traista reușește să scrie opere viabile pentru ambele cazuri atât datorită subiectelor tratate, cât și scriiturii, cu precădere în ceea ce privește modalitățile de redare a comicalului. Drept urmare, piesele sale de teatru s-au integrat în sincronie și, cu siguranță, își vor găsi locul în diacronie.

Subiectele acestora se coagulează în jurul unei regretabile actualități (unele parțial sau/și moderat), în care locul central îl ocupă imoralitatea. Aceasta este demascată prin comedie, în care sub învelișul râsului se ascunde satira, destul de usturătoare de cele mai multe ori. Astfel, personajele sale sunt dezbrăcate de haina falsității, nefiind, în niciun caz, exemple pentru comunitatea din care fac parte (așa cum vor să pară), ci, mai degrabă, niște „elemente” care perturbă armonia interumană. Mihai Traista se dovedește a fi un maestru în de-ale comediei prin faptul că una dintre sursele comicalului constă tocmai în discrepanța, meticolos și constant urmărită, dintre aparență și esență.

De exemplu, personajele din piesa *Ibovnice cu ochi de Maramureș* (parcă ajungând la concluzia că e mai ușor să te lupți cu un singur „dușman” decât să duci un război permanent cu mai mulți) reduc Decalogul lui Moise la o singură poruncă: „Să nu răvnești la bunurile altuia”. Dar nici această unică poruncă nu poate fi respectată, căci tentațiile sunt prea mari, iar fără a da curs acestora, viața lor ar deveni și mai monotona. Drept urmare, piesa este construită pe dihotomia moral/imoral, fiecare dintre personaje (cu excepția, într-o oarecare măsură, a lui Ionașcu) percepe aceste două concepte nu într-un spirit religios (sau ca o morală creștină), ci prin prisma socială, laică, a comunității din care face parte. Esențială este raportarea la celălalt. Legea din Decalog, flagrant încălcată, este dublată de îndemnul din Noul Testament, „Făgărnicie, scoate întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din

ochiul fratelui tău!” (Evanghelia după Matei).

Comparativ cu piesa *Ibovnice cu ochi de Maramureș*, în care personajele poartă o oarecare frică guri satului (motiv pentru care acceptă șantajele), ceea ce reduce din intensitatea și amploarea desfrâului, în *Logodnicii Amaltheiei* totul este permis și nu se întrevide nici cea mai mică opreliște în a stopa preacurvia, ba, mai mult, există chiar o formă de promovare a imoralului: mass-media, în special, ziarele. *Logodnicii...* adună la un loc naivitatea și generozitatea din faza incipientă a descrierii Amaltheiei cu viclenia și clevetirea celor două prietene, Paraschiva și Aglae. Aici, la rang de virtute este ridicată imoralitatea, în mrejele căreia va că-

reverberații didactico-moralizatoare nu doar asupra acestora, ci și a adulților. Chiar din Prologul piesei, cititorul se pregătește să pătrundă în lumea animalelor, autorul conducându-l și ghidându-l discret prin „pădurea argintată”, populată de animale a căror tipologie amintește de cea a tipurilor umane (de pildă, Ursul Martin – liderul, Vulpoiul Nechita – tipul parvenitului, Vulpea Paraschiva – intrigantă și „capul” planului conspirației, Pupăza Hafita – minci-noasă și calomniatoare, Cerbul Simion – tipul intelectualului, Iedul Victoraș și Iepurașul Grigoraș – simboluri ale purității și sincerității etc.). Respectând caracteristicile genului fabulei, în general, și ale unei piese pentru copii, în special, autorul însu-

ștește animalele, punându-le în situații similare celor umane. Subiectul poveștii este relativ simplu (uneltirile nereușite ale unora de a submina autoritatea ce-

lui mai puternic, pe fondul unei confuzii create de o noțiune necunoscută), iar morala, una actuală și universală: un complot, mai devreme sau mai târziu, va fi deconspirat, iar autorul lui, pedepsit. Ca în orice operă scrisă pentru copii, și în această piesă sunt respectate caracteristicile genului sus-menționat: cele ale momentelor subiectului (expozițiunea, intriga, desfășurarea acțiunii, punctul culminant, deznodământul) cu scopul de a facilita urmărirea de către cei mici a firului epic; adaptarea limbajului personajelor la vârsta publicului spectator (prezența

elementelor din care rezultă comicalul de situație, precum și comicalul de limbaj vădit în vorbirea celor mici – Victoraș și Grigoraș); confruntarea dintre bine și rău, triumful binelui asupra răului. Comicalul, ca element indispensabil unui asemenea tip de operă, este dat, în primul rând, de atributele ce însoțesc numele personajelor piesei (Ursul Martin *cel adormit*, Vulpoiul Nechita *cel viclean*, Iepurilă Rilă *cel fricos* etc.), având și rolul determinant caracterologic pentru cei cărora le sunt atribuite. În al doilea rând, formele comicalului sunt cuprinse în însăși confuzia creată de necunoașterea noțiunii „Africa”, confuzie provocată chiar de sfetnicul Ursului, Vulpoiul Nechita, prin întrebarea „Cine e Africa,

Măria Ta?”, declanșând, din acel moment, un întreg tăvălug al suspiciunilor și scenariilor locuitorilor pădurii, și culminând cu nașterea ideii de conspirație. Finalul este unul fericit, ba mai mult, cei vinovați nu vor rămâne nepedepsiți. Credem că, și de această dată, autorul pieselor și-a atins obiectivul, oferind publicului cititor și, deopotrivă, spectator momente de înaltă emoție estetică.

Piesele de teatru ale lui Mihai Hafia Traista se remarcă și printr-o structură compozițională originală, în care conflictul este amplificat treptat, cu scopul de a menaja cititorul și de a-l pregăti pentru ceea ce urmează, fără ca acesta să sufere în vreun fel. Acțiunile personajelor se intensifică progresiv, iar conflictele de bază sunt fie dezvoltate, fie însoțite de altele secundare. În ansamblu, acțiunile pieselor se derulează după tehnica binecunoscută a bulgărelui de zăpadă.

Personajele pieselor sunt definite complex. Pe lângă acțiunile și limbajul „colorat” al acestora, un loc important în conturarea lor îl joacă numele pe care le poartă. Nu de fiecare dată numele reprezintă o sursă a comicalului, însă sub învelișul lor sonor (în etimologia acestora) sunt încifrate multe dintre trăsăturile caracterologice. „Niciun creator adevărat – spunea Garabet Ibrăileanu – nu-și poate gândi opera, dacă nu știe numele ființelor pe care le creează.”

Anul de grație 2016 va rămâne în conștiința ucrainenilor din România și, deopotrivă, a publicului român ca fiind anul în care Mihai Hafia Traista a deschis un nou drum în literatura și cultura minorității ucrainene, și nu numai, așezându-și, în acest fel, creația într-un orizont de cultură românească și, de ce nu, universală.

lector dr. Mihaela HERBIL

EVENIMENT EDITORIAL: Fascinanta lume a teatrului, prin ochii lui Mihai Hafia Traista

dea, într-un final, și Amaltheia, îngroșând rândurile amantelor poștașului și cele ale imoralelor comunității din care face parte. În cea de-a doua piesă, amprenta auctorială este inexistentă sau insesizabilă, fapt observabil din derularea impasibilă a evenimentelor (spre deosebire de prima, în care poate fi depistată o oarecare implicare afectivă a autorului, un subtil „răs pe sub mustață”).

Acțiunea din cea de-a treia piesă, *Cu cine mă culc în seara asta?* sau *Portretul făcător de minuni*, se derulează pe fondul unor disensiuni ce au la bază

moștenirea averii bunicii. Slujnicul Caramfil reușește să schimbe ordinea lucrurilor, ajungând, în cele din urmă, să fie „stăpân la două slugi”. Pe lângă comicalul de situație, ce apare instantaneu în țesătura piesei, Mihai Traista îl înzestreză pe Caramfil cu o capacitate demnă de invidiat, prin care acesta jonglează cu mințile și vigilența celor doi frați, Tom și Jorj, devenind unicul beneficiar al bunurilor familiei. Și în această piesă, comicalul de situație este dublat excepțional de comicalul de limbaj, prin dialogurile laconice, concentrate adesea până la epuizarea posibilităților lingvistice (replicile ajungând să fie formate chiar și dintr-un singur cuvânt, dar cu o puternică încărcătură semantică), repetiții și caracterul ludic al mesajului, potențând, în acest fel, naivitatea aparentă și neatenția lui Caramfil, pe de o parte, precum și interesul materialist al celor doi „stăpâni”, pe de alta. Creionarea lui Caramfil comportă însușiri caracterologice la fel de sumare ca și capacitățile sale lingvistice (de cele mai multe ori). Aidoma majorității personajelor lui Traista, nici Caramfil nu se poate sustrage unei tipologii, ba mai mult, el reprezentând, poate, cel mai expresiv și grăitor tipul slujitorului umil, hâtru și speculant prin excelență, atingându-și într-un mod abil și tenace finalitatea. Într-adevăr, portretul bunicii se dovedește a fi pentru unii făcător de minuni. Și aici, ca și în celelalte trei piese, cuvântul de ordine este *imoralitatea*, însă, în cazul de față, este vorba de o încălcare flagrantă a moralei din raporturile familiale, precum și lipsa oricărei etici ierarhice. Însă, dramaturgul, probabil, vrea să compenseze și să răzbune totodată situația umiltoare în care se afla, de-a lungul timpului, sluga, în general, răsturnând fără nicio urmă de regret raporturile domn – slugă.

Comicalul de moravuri împreună cu cel de limbaj și cel de situație este caracteristic celor trei piese. Prin intermediul acestora, dramaturgul relevă o lume lipsită de etică familială, socială și profesională, amăgindu-l pe cititor prin personaje de tipul lui Ionașcu, al babei Dragutina, al Amaltheiei și al lui Caramfil, creându-i iluzia că ar mai exista cineva cinstit, dar acest lucru se dovedește a fi, în cele din urmă, o pistă falsă. Și, totuși, există un personaj onest, comun celor trei piese. La fel ca în „Revizorul” lui Nikolai Vasilievici Gogol, personajul acesta nobil și cinstit este *râsul*.

Cea de-a patra piesă, *Scrisoare din Africa*, spre deosebire de precedentele, este dedicată celei mai inocente categorii de public, copiilor, producând

Oameni de seamă despre Sfânta Scriptură sau Biblie

Cu toții am auzit, unii aduc și argumente că Biblia este Cartea-Cărților, cartea de căpătâi a creștinătății care, mai întâi trebuie citită, apoi aprofundată printr-o temeinică cercetare. La întrebarea: „Ai citit Biblia?“, te poți trezi cu fel de fel de răspunsuri: „Se citește foarte greu“, „Traducerea nu e actualizată, în consens cu evoluția limbii române“, „Că multe Biblii sunt scrise cu litere foarte mici“ și alte motivații.

Și eu aveam aceleași păreri, dar lecturând-o o dată, de două ori, am căutat să deslușesc sensul cuvintelor, am început încetul cu încetul să înțeleg conținutul celor citite, nu deodată, la prima lectură, ci prin revenire.

După ce am ajuns să cunosc câte ceva din Biblie, m-am simțit satisfăcut că puteam intra în discuții cu persoane care au cercetat Sfânta Carte. Acum am o nouă traducere a Sfintei Scripturi, cea a regretatului Vartolomeu Anania, mitropolitul Clujului, Feleacului și Maramureșului, în curată limbă românească, ușor de citit și asimilat. Dar despre modul cum se citește această Carte vom zăbovi la sfârșitul acestui articol.

Și acum câteva păreri despre Biblie, din partea învățaților:

Fr. Batez, naturalist din Stuttgart, scrie: „Biblia! Într-adevăr o carte cum nu este alta! Urâtă și prigonită ca nici o alta, ea este totuși indestructibilă. Este în același timp disprețuită și venerată, luată în râs și foarte stimată, declarată învechită, moartă și totuși plină de viață. Împărați, regi și pontifici puternici nu au cruțat nicio osteneală și nu s-au

dat în lături de la nimic ca s-o nimicească. Înțelepții și învățații au combătut-o cu sudoare pe frunte și acum, când știința și critica cred că au distrus-o, ea se răspândește cu iuțea uimitoare în sute de limbi, în milioane de exemplare, în lumea întreagă se citește și se propovăduiește, de la un capăt la altul al pământului, pentru puterea credinței din Biblie, negrii ce se convertesc, primesc să fie arși de vii, iar armenii și chinezii primesc să fie torturați până își dau sufletul. Voi toți învățătorilor și criticilor, scrieți o carte ca aceasta și vom crede și în voi!“.

Pe de altă parte sinarodul Lord Byron, care a fost un general cugețator, a scris pe marginea Bibliei sale: „În această Preasfântă Carte se cuprind Taina tuturor tainelor. Fericiți sunt acei muritori cărora Dumnezeu le-a dat darul de a auzi, de a citi, de a rosti rugăciuni și de a primi cu umilință cuvintele acestor Cărți. Fericiți cei care sunt în stare să deschidă poarta și să meargă cu hotărâre pe calea arătată de ea. Iar cei care o citesc numai ca să se îndoiască de spusele ei sau să le disprețuiască, aceia mai bine nu s-ar fi născut“.

Heinrich Heine, genialul poet evreu, plin de spirit și ironie scrie: „M-am explicat în cea din urmă carte a mea, „Romancero“, asupra schimbării ce s-a petrecut în sufletul

meu cu privire la harurile dumnezeiești. Luminarea mea o datorez pur și simplu unei cărți „DA.BA.“, este o carte veche, simplă, modestă ca și natură și tot atât de firească. O carte care are înfățișare obișnuită și lipsită de pretenții, ca soarele care ne încălzește, ca pâinea care ne hrănește. O carte care ne privește cu atâta încredere și bunătate ca o bunică care citește zilnic cu buzele ei subțiri și tremurătoare, cu ochelarii pe nas în această carte. Iar aceasta se numește pe scurt Biblia. Pe drept cuvânt se numește și Sfânta Scriptură. Cine a pierdut pe Dumnezeu său, acela îl poate găsi din nou în această carte și cel care nu l-a cunoscut niciodată, adică acela găsește aici adierea cuvântului dumnezeiesc. Evreii, care îndeobște țin mult la lucrurile scumpe, și-au dat foarte bine seama de ceea ce făceau, când la arderea celui de-al doilea Templu al lor din Ierusalim, au lăsat să se distrugă obiectele de aur și argint care serveau la jertfe, candelabrele și candelarele, chiar și pectoralul Marelui Preot, cu multele lui pietre prețioase, însă au scăpat de flăcări Sfânta Scriptură. Aceasta făcea bogăția Templului și slava Domnului! Flăcările n-au mistuit-o!“.

Iar când astronomul von Madler și-a schimbat locuința, mutându-se în altă casă, a luat în mână Sfânta Scriptură zicând: „Această carte tre-

buie să intre în casa mea, înaintea celorlalte“.

Cum se citește Biblia? Sunt câteva precizări personale și altele le-am însușit de la preoți. Eu, prima dată, am citit Biblia tradusă de pe vremuri, cu un limbaj greoi, iar în prezent am o traducere în limba literară, o română accesibilă pentru toți, indiferent de vârstă și chiar de nivelul de pregătire a cititorilor. Când suntem în pericol, citim Psalmul 91/90 „Cel ce stă sub ocrotirea Celui-Preaînalt“, la mare tristețe, citim Ioan 14 „Îmbărbătarea ucenicilor“, când oamenii ne prigonesc, Psalmul 27/26, când am greșit și ne căim, Psalmul 51/50, la o pagubă, Matei 6, 19, înainte de a merge la biserică, Psalmul 84/83, la bucurie, Psalmul 34/33, la teamă că Dumnezeu s-a depărtat de noi, Psalmul 139/138, la o îndoială, Isaia 40, pentru mărirea credinței, Ioan 15, la descurajare, Psalmul 23/22, la pierderea credinței, Ioan 7,17, la o bucurie ca mulțumire, Psalmul 103/102 și 104/103, pentru înțelegerea credinței, Evreii 11, când ai luptă lăuntrică, Romani 8, 31-33, pentru curaj în muncă, Iosua 1, când lumea se pare că e mai puternică decât Dumnezeu, Psalmul 90/89, iar când dorești pace, Matei 11, 25-30.

Gheorghe CEGA

A plecat la cele veșnice Ștefan Brotnei, un ucrainean prețuit și apreciat în comuna Darova

La 25 ianuarie 2017, s-a stins din viață Ștefan Brotnei din comuna Darova, județul Timiș, un tată bun, un ucrainean devotat, un om care a iubit munca, dreptatea, dăruindu-se principiilor morale și iubirii față de cei apropiați. S-a născut în 1939 în comuna Poienile de sub Munte într-o familie cu patru frați. În anul 1981, împreună cu soția și cei opt copii, părăsește locurile natale la fel ca și foarte mulți alți ucraineni din zona Maramureșului în căutarea unei vieți mai bune. Câțiva ani trăiește cu familia în comuna Birna-Timiș, lucrând în domeniul forestier. Mai târziu se stabilește în frumoasa comună Darova, tot județul Timiș, cumpără o casă, o gospodărie frumoasă cu teren arabil, grădină.

Dar, din păcate, în 1998, familia sa trece prin momente grele, îi moare soția la numai 54 de ani. Toate problemele familiei rămân în grija tatălui, care reușește, totuși, să-și educe copiii în spiritul dragostei pentru muncă, al înțelegerii și al credinței. Drept dovadă toți sunt la casele lor, au familii frumoase.

În tinerețe a lucrat 11 ani în comuna natală ca învățător, apoi cinci ani la Primărie pe post de contabil. După stabilirea în județul Timiș, a lucrat în diferite întreprinderi, în domeniul forestier, la apele române etc. În anul 1998, după pensionare, devine membru al Organizației Județene Timiș a UUR, iar mai târziu, la propunerea dlui Gheorghe Hleba, este ales președintele Organizației locale Darova a UUR, deținând această funcție până în anul 2010. În această calitate dorea ca elevii de la Școala din Darova de etnie ucraineană să învețe limba ucraineană ca limbă maternă.

Organizația UUR Timiș regretă pierderea unui membru atât de devotat etniei sale. De aceea au venit să-l conducă pe ultimul drum toți localnicii comunei, rudele, prietenii, cunoscuții din Lugoj, Timișoara, Buziaș. Decesul său a însemnat o pierdere grea.

Anna BEREGHI

Și-a dedicat viața semenilor

Nu percepem grozăvia unei dureri decât dacă ne lovește direct. Vestea morții profesorului de limba română și rusă Colea Coriciuc a căzut ca un trăsnet ucigător pentru toți cei care l-au cunoscut. Plecarea dintre noi a omului vindecător a provocat în jur o durere atât de cumplită, încât numai convingerea că Dumnezeu l-a luat la el pentru a-l scuti de păcate o poate justifica.

Moartea lui Nicolae Coriciuc i-a adunat laolaltă în jurul lui pe colegi de serviciu, rude, consăteni, preoți, prieteni, cunoscuți - o mare de oameni parcă anume pentru a face zid împotriva uitării, într-un gest impresionant de refuz colectiv. Uneori moartea, în cinismul ei misterios rează valorile și îi separă pe cei buni de cei nepăsători. De data asta n-au fost nepăsători. Au venit cu mic, cu mare, cu flori, cu coroane, cu mesaje să-l însoțească pe ultimul drum. Colea „a plecat“ prea devreme, în plin succes al muncii în folosul oamenilor. A fost un om de aleasă cultură. El a ținut cont de valorile umane care includ cele mai alese manifestări ale binelui: dragostea, prietenia, libertatea, dreptatea, milostenia, sinceritatea, generozitatea. În afara meseriei de profesor, a practicat medicina naturistă, vindecând pe mulți dintre cei ce i-au cerut ajutorul. A fost un autodidact, citind mai tot timpul liber ce-l mai avea și cumpărând cărți din care se instruia. La el veneau colegii, oamenii din sat, din împrejurimi, din toată țara,

ba chiar și de peste hotare. Pe nimeni nu a refuzat. Uneori era aglomerație, dar el avea răbdare de fier, vorbea blând cu toți, se adresa femeilor cu copii cu „mamă dragă“ indiferent de gradul acestora de instruire sau de condiție socială. Nu pretindea recompensă. Pe mulți i-a scăpat de boli care erau deja în ultimul stadiu, când doctorii le dădeau puține zile de trăit. Un astfel de om ar fi putut avea un palat, bijuterii, mașini de lux sau alte bunuri de valoare. Ori el nu ia nimic cu el, ci „pleacă din această lume“ cu faptele lui. Așa că a trăit modest împreună cu soția lui Natașa care l-a ajutat enorm în munca lui pentru binele semenilor. În vacanțe, când mulți petrec în țări străine, ei amândoi munceau de dimineța până seara târziu. Mereu, la poarta lor puteai vedea mașini din toată țara. Pe nimeni n-au refuzat, pe toți i-au ajutat, i-au îndrumat pentru vindecarea bolilor sau prevenirea lor. De aceea a fost plâns și regretat de toată lumea, ca și cum fiecare pierduse o rudă foarte apropiată.

Având bioenergie, un dar de la Dumnezeu, adeseori își plimba mâinile peste corpul unui bolnav, iar cu vorba duioasă alina mintea cuprinsă de disperare a celui de lângă el, transmițându-i bucurie, stare de bine, încredere, speranță și dorință de a trăi. Pentru că toate trec, avem motive serioase să găsim în noi puterea de a o lua mereu de la capăt, suportând durerea sfârșitului.

Artemizia GHEORGHI

Parteneriatul între Ucraina și Germania a atins un nivel de încredere fără precedent - președintele Ucrainei și cancelarul Germaniei

În ziua de 30 ianuarie a.c., președintele Ucrainei, Petro Porosenko, a efectuat o vizită de lucru în Germania. Șeful statului ucrainean s-a întâlnit cu cancelarul federal al Germaniei, Angela Merkel, și cu vicecancelarul, ministrul de externe al acestei țări, Signar Gabriel.

La întâlnirea celor doi lideri cu reprezentanții mass-mediei, președintele Petro Porosenko și-a exprimat satisfacția că dinamica relațiilor ucraineano-germane la nivel înalt este foarte ridicată. „Aceasta este a zecea vizită și a zecea întâlnire cu doamna cancelar. Este semnificativ faptul că întâlnirea noastră are loc acum când se împlinesc 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între Ucraina și Germania. Subliniez faptul că în această perioadă, parteneriatul nostru a atins un nivel de încredere fără precedent“ - a afirmat Petro Porosenko la întâlnirea sa și a cancelarului federal al Germaniei cu reprezentanții mass-mediei.

Totodată, șeful statului ucrainean a subliniat faptul că, astăzi, mai mult ca oricând, este necesar ca Germania să fie lider: „Lider capabil să unească Europa. Pentru că Europa trebuie să facă față provocărilor existente astăzi. Europa trebuie să rămână unită“.

Președintele a menționat că atunci când este întrebat care sunt primele așteptări ale Ucrainei din partea Uniunii Europene, răspunsul este unul simplu - avem nevoie de unitatea Uniunii Europene și de solidaritatea ei cu Ucraina“.

„În momentul de față, problema-cheie este dacă Uniunea Europeană își va putea consolida unitatea pe baza primatului dreptului internațional și a valorilor democratice“ - a spus el.

Președintele a comunicat că, înainte de convorbiri cu cancelarul Germaniei, s-a întâlnit cu reprezentanții companiilor germane. O mare parte a acestor firme desfășoară activități în Ucraina.

„Mi-a făcut plăcere să aud aprecieri că în Ucraina s-a îmbunătățit simțitor climatul investițional, că volumul colaborării noastre și al investițiilor germane directe în economia ucraineană crește substanțial“, a menționat Petro Porosenko, adăugând că, în prezent, volumul exportului german și al importului ucrainean a crescut cu aproape 20%. „Îmi face plăcere să constat că oamenii de afaceri ger-

mani se simt în Ucraina ca la ei acasă“, a arătat președintele.

Șeful statului a comunicat că în cadrul convorbirilor a informat-o pe cancelarul Germaniei despre tendințele pozitive în ceea ce privește stabilizarea macrofinanciară și despre procesele pozitive în domeniul creșterii economice în Ucraina.

„Am discutat despre realizarea cât mai rapidă a înțelegerilor existente între Ucraina și UE. Este vorba și de finalizarea procesului de ratificare a Acordului de Asociere între Ucraina și UE, și de finalizarea procesului de acordare a regimului fără vize pentru ucraineni, și de acordarea ajutorului macrofinanciar, și de alte proiecte existente între UE, Germania și Ucraina“, a menționat el.

De asemenea, președintele și-a exprimat speranța că „va fi consolidată solidaritatea energetică, colaborarea energetică între Ucraina și Germania“ și că va fi discutată abordarea comună a unor proiecte precum „Nord Stream 2“ și Opal.

„Am convingerea că, în momentul de față, parteneriatul nostru este promițător. Germania este unul dintre partenerii comerciali cheie ai Ucrainei, de aceea trebuie să dăm un nou impuls proiectelor din sfera economică și din cea investițională. Așteptăm investitori germani să participe la procesul de privatizare care are loc în Ucraina în acest an“, a mai menționat președintele.

Șeful statului ucrainean a adresat cancelarului federal al Germaniei invitația de a efectua o vizită oficială în Ucraina, la o dată convenabilă.

Cancelarul Germaniei, Angela Merkel, a menționat, la rândul său, că între cele două țări s-au creat relații strânse. „În ultimii doi ani și jumătate, această prietenie a devenit mai solidă. Vrem să continuăm această colaborare într-o atmosferă de încredere. Vrem să ajutăm Ucraina prin vorbe și prin fapte“, a subliniat cancelarul.

Angela Merkel a salutat promovarea reformelor în Ucraina. „Salut reformele care se fac acum în Ucraina. Din programul cu Fondul Monetar Internațional, destul de complicat, Ucraina a îndeplinit toate condițiile. Noi susținem și salutăm pașii care se întreprind pentru

reformarea statului ucrainean“ - a menționat cancelarul Germaniei, asigurând Ucraina de tot sprijinul Germaniei și în viitor.

Angela Merkel a subliniat, de asemenea, că în ciuda unor vremuri complicate și a reformelor, în Ucraina se înregistrează creștere economică. Potrivit afirmațiilor sale, în Ucraina funcționează astăzi 1200 de întreprinderi cu capital german. Domnia sa a reamintit faptul că, în toamna anului trecut, a fost înființată Camera Mixtă de Comerț și Industrie și că exportul german în Ucraina, în primele trei trimestre ale anului 2016, a crescut cu aproape 17%.

Președintele Ucrainei, Petro Porosenko, s-a întâlnit cu ministrul afacerilor externe al Germaniei, Sigmar Gabriel, prilej cu care l-a felicitat pentru numirea sa în funcția de șef al diplomației germane.

În timpul întâlnirii s-a discutat situația din Donbas și stadiul îndeplinirii Acordurilor de la Minsk, mai ales sub aspectul securității.

Petro Porosenko și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu numeroasele încălcări ale regimului de încetare a focului de către luptătorii ruși, mai ales în raionul Avdiivka.

Președintele Ucrainei a subliniat importanța menținerii sancțiunilor împotriva Rusiei până când Moscova nu va îndeplini integral obligațiile ce-i revin din Acordurile de la Minsk și până când nu va fi restabilită suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei, incluzând Crimeea.

Șeful statului ucrainean i-a adresat și ministrului german de externe invitația să efectueze o vizită în Ucraina.

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

UCRAINA - mai aproape